

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

DIPLOMOVÁ PRÁCE

(desky diplomové práce)

2011

Bc. Andrea Prawdová

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Hospodaření poskytovatelů sociálních služeb zřizovaných obcí

Financial Management of Social Services Providers Established by the
Municipality

Student: Bc. Andrea Prawdová

Vedoucí diplomové práce: PhDr. Mgr. Hana Fachinelli, Ph.D.

Ostrava 2011

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Andrea Prawdová**

Studijní program: N6202 Hospodářská politika a správa

Studijní obor: 6202T055 Veřejná ekonomika a správa

Specializace: 02 Veřejná ekonomika a správa

Téma: **Hospodaření poskytovatelů sociálních služeb zřizovaných obcí**
Financial Management of Social Services Providers Established by the Municipality

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Správa a financování sociálních služeb v ČR
 3. Analýza hospodaření poskytovatelů sociálních služeb, jejichž zřizovatelem je vybraná obec
 4. Návrhy ke zlepšení hospodaření právnických osob poskytujících sociální služby
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

KREBS, V. a kol. *Sociální politika*. 5. přeprac. a akt. vyd. 544 s. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2010. ISBN 978-80-7357-585-4.

PROKŮPKOVÁ, P.; MOCKOVČIAKOVÁ, A.; MORÁVEK, Z. *Příspěvkové organizace*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2010. 348 s. ISBN 978-80-7357-533-5.

PRŮŠA, L. *Ekonomie sociálních služeb*. 2. dopl. vyd. Praha: ASPI, a. s., 2007. 180 s. ISBN 978-80-7357-255-6.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **PhDr. Mgr. Hana Fachinelli, Ph.D.**

Datum zadání: 26.11.2010

Datum odevzdání: 29.04.2011

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

„Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci, včetně příloh, vypracovala samostatně“.

V Ostravě dne 29. dubna 2011

.....
Bc. Andrea Prawdová

OBSAH

1 Úvod	1
2 Správa a financování sociálních služeb v ČR.....	3
2.1 Historie a vymezení sociálních služeb.....	3
2.2 Legislativní zakotvení sociálních služeb.....	6
2.3 Poskytovatelé, správa a financování sociálních služeb.....	9
2.3.1 Poskytovatelé sociálních služeb.....	9
2.3.2 Působnost veřejné správy v sociálních službách.....	10
2.3.3 Systém financování sociálních služeb.....	12
2.4 Charakteristika příspěvkové organizace zřizované obcí	15
2.4.1 Fungování příspěvkových organizací	15
2.4.2 Zásady hospodaření příspěvkových organizací	17
2.4.3 Charakteristika domovů pro seniory	22
2.4.4 Charakteristika domovů se zvláštním režimem	23
3 Analýza hospodaření poskytovatelů sociálních služeb, jejichž zřizovatelem je vybraná obec	24
3.1 Charakteristika města Krnova	24
3.2 Domov pro seniory Krnov.....	26
3.2.1 Rozbor hospodaření služby sociální péče „Domovy pro seniory“	29
3.2.1.1 Výnosy	29
3.2.1.2 Náklady	39
3.3 Domov jistoty Devětsil.....	44
3.3.1 Rozbor hospodaření domova se zvláštním režimem.....	45
3.3.1.1 Výnosy	46
3.3.1.2 Náklady	53
4 Návrhy ke zlepšení hospodaření právnických osob poskytujících sociální služby	58
4.1 Návrhy vedoucí ke zvýšení výnosů	58

4.2	Náměty vedoucí k úspoře nákladů	62
5	Závěr.....	64
Seznam použité literatury		
Seznam zkratk		
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce		
Seznam příloh		

1 ÚVOD

Během života se může každá rodina nebo občan dostat do různě obtížných situací. Některé z nich nedokáže vyřešit sám a v této chvíli pak může potřebovat pomoc dalších osob a často kvalifikovanou péči. Posláním právě sociálních služeb je sloužit občanům v nepříznivé sociální situaci, kterou nemohou řešit sami ani s využitím jiných systémů sociální ochrany.

Sociální služby jsou součástí jednoho ze tří základních pilířů, na kterém je postaven systém sociálního zabezpečení v České republice. Tímto pilířem je systém sociální pomoci. Zbýlými dvěma pilíři jsou systém sociálního pojištění a systém státní sociální podpory. Zatímco u druhého i třetího ze jmenovaných pilířů jde výhradně o systém toku financí, které slouží občanům ve chvíli, kdy potřebují překonat nepříznivou sociální situaci nebo sociální událost, sociální pomoc kromě systému sociálních dávek zahrnuje také systém činností, které mají občanu pomoci řešit jeho nepříznivou situaci. Tomuto systému činností říkáme sociální služby.

Sociální službou rozumíme činnost nebo soubor činností dle speciálního zákona (par. 3, písm. a) zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách) zajišťujících pomoc a podporu osobám za účelem sociálního začlenění nebo prevence sociálního vyloučení.

Sociální politika je jednou z nejvýznamnějších oblastí veřejné politiky v České republice. Největší vliv na významnost sociální politiky má v současnosti stárnutí populace. Dochází k tomu, že celosvětově klesá počet ekonomicky aktivních občanů a výrazně narůstá procento občanů ekonomicky neaktivních, v důchodovém věku. Základními faktory ovlivňujícími průměrný věk populace a její stárnutí jsou vývoj porodnosti, prodlužování délky lidského života a migrace obyvatel. Stárnutí populace zvyšuje tlak nejen na důchodový systém, ale i na systém zdravotní a sociální péče.

S narůstajícím počtem seniorů narůstá také potřeba vzniku sociálních zařízení poskytujících odpovídající péči těmto občanům, tj. ošetrovatelskou, zdravotní, sociální, rehabilitační, ubytovací, stravovací apod. Jedním ze zařízení, které poskytuje všechny vyjmenované druhy péče je domov pro seniory a domov se zvláštním režimem. Péče o seniory v celém svém rozsahu je velmi finančně náročná a je potřeba finanční spoluúčast seniora či jeho rodiny. Předmětem diplomové práce je problematika hospodaření dvou poskytovatelů sociálních služeb, jejichž zřizovatelem je obec. Konkrétně se jedná o

příspěvkové organizace Domov pro seniory Krnov a Domov jistoty Devětsil, který je domovem se zvláštním režimem (dále jen „domovy“), oba zřízeny městem Krnov.

Cílem diplomové práce je na základě analýzy hospodaření dvou příspěvkových organizací ve městě Krnově, navrhnout doporučení, která budou směřovat ke zlepšení finanční situace obou zařízení.

Stanovená hypotéza zní: „I přesto, že jsou příspěvkové organizace města vystaveny dlouhodobému tlaku na zefektivnění svého hospodaření ze strany zřizovatele, státu i uživatelů, lze stále najít opatření vedoucí k zásadnímu zlepšení jejich hospodaření.“ K potvrzení či vyvrácení stanovené hypotézy je použita metoda analýzy ekonomických ukazatelů, metoda časového srovnání a dedukce.

Diplomová práce je rozdělena do pěti kapitol. Po úvodu k diplomové práci, jsou ve druhé kapitole popsány systém, správa a financování sociálních služeb v České republice, právní úprava, formy a druhy sociálních služeb. S ohledem na zvolené téma je v této části diplomové práce pozornost věnována také příspěvkovým organizacím, jež jsou zřizovány obcemi. Zabývá se jejich fungováním a zásadami hospodaření. Třetí kapitola se zabývá analýzou hospodaření vybraných domovů v letech 2006 – 2010. Ve čtvrté kapitole jsou formulovány návrhy a doporučení, které povedou ke zlepšení hospodaření příspěvkových organizací.

Zdrojem informací byla odborná literatura vztahující se k danému tématu, aktuální legislativní předpisy České republiky, dále informace z internetového portálu Ministerstva práce a sociálních věcí ČR a Českého statistického úřadu. Nejdůležitějším informačním zdrojem byly interní materiály poskytnuté Městským úřadem města Krnova a konzultace se zaměstnanci sociálního odboru.

2 SPRÁVA A FINANCOVÁNÍ SLUŽEB V ČR

2.1 Historie a vymezení sociálních služeb

Ve starověku a později i po značnou část středověku se společnost před chudými bránila a převážně chudobu trestala. S nadsázkou lze tvrdit, že církev byla v té době sociální institucí zabezpečující chudé. Historicky nejstarší vývojové formy sociálních služeb zahrnovaly útulky pro nemocné a staré občany, pro sirotky a pro chudinu. Na našem území byla veřejná chudinská péče legislativně upravena v polovině 19. století. Nejčastější formou sociální služby, jež byla poskytována u nás za první republiky, byla ústavní péče. Nový jednotný systém sociálního zabezpečení kodifikoval zákon č. 55/1956 Sb., o sociálním zabezpečení, který převedl veškerou sociální péči na stát a jeho orgány.

Ve druhé polovině 20. století nebyl naší právní úpravou poskytnut téměř žádný prostor pro další rozvoj sociálních služeb. V šedesátých letech se rozšířila pečovatelská služba, vznikla stacionární zařízení pro seniory a byly podporovány místní kluby důchodců. Do roku 1988 tento socialistický systém kladl důraz na ústavní péči, poradenství a pečovatelskou službu, která byla v té době jedinou terénní sociální službou. Sociální služby upravoval zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení.

Po roce 1989 nastaly v naší republice zásadní změny, a to jak v oblasti politické a ekonomické, tak v oblasti sociální. Vznikly a dramaticky narostly počty nestátních neziskových organizací, které začaly sociální služby poskytovat. Financování nestátních poskytovatelů sociálních služeb bylo po roce 1989 ve velké míře závislé na centrálně rozdělovaných dotacích ze státního rozpočtu, které byly poskytovány pouze jednou za rok¹. Ke změně došlo přijetím zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, který nabyl účinnosti dne 1. 1. 2007.

S průmyslovým rozvojem dochází k závažné změně životních podmínek, způsobu a charakteru práce, pracovních podmínek a ke změně života člověka vůbec. Jak již bylo v úvodu zmíněno, při řešení již vzniklých sociálních situací pomáhá systém sociálního zabezpečení, který byl na počátku 90. let 20. století v ČR transformován na systém sociální

¹ MATOUŠEK, O. A KOL. *Sociální služby*. 1. vyd. Praha: Portál, 2007. 184 s. ISBN 978-80-7367-310-9.

ochrany obyvatelstva². Systém je tvořen třemi na sobě navazujícími relativně samostatnými systémy, a to systém sociálního pojištění, systém státní sociální podpory a systém sociální pomoci³.

Systém sociální pomoci je určen k zabezpečení základních životních potřeb osob v situaci absolutního nedostatku hmotných prostředků a v těch sociálních situacích, kdy osoby nejsou schopny samy ani s pomocí vlastní rodiny zabezpečovat svoje základní životní potřeby. Systém sociální pomoci tedy řeší situace, kdy jsou ohrožena práva občana, dále situace, kdy se občan nachází v hmotné a sociální nouzi a není schopen zabezpečit svoje potřeby vlastními silami nebo když mu tyto situace hrozí. Základními nástroji sociální pomoci jsou poradenství, prevence sociálně patologických jevů, sociálně právní ochrana, dávky pomoci v hmotné nouzi (v peněžní i věcné podobě), dávky pro zdravotně postižené, příspěvek na péči a sociální služby. Jednotlivé formy sociální pomoci jsou financovány ze státního rozpočtu, z rozpočtů obcí, měst a krajů a nestátních neziskových organizací. Dnes jsou nejvýznamnějšími poskytovateli sociálních služeb nestátní neziskové organizace a fyzické osoby. Dále patří mezi poskytovatele sociálních služeb obce a kraje. Sám stát, konkrétně Ministerstvo práce a sociálních věcí je zřizovatelem pěti specializovaných zařízení sociální péče³.

Za systém sociálního zabezpečení, tzn. za legislativní, institucionální a finanční rámec je zodpovědná vláda ČR, za konkrétní podobu systému sociálních služeb pak na svých územích obce a kraje. Stát při zajišťování legislativního a finančního rámce sociálních služeb respektuje moderní trendy v této oblasti, kterými jsou zejména:

- Důraz na individuální práva klientů
- Upřednostňování podpory terénních sociálních služeb před službami pobytovými
- Přechýlení poskytovatelů sociálních služeb od institucí zřizovaných státem, kraji a obcemi k nestátním neziskovým organizacím

Zákon o sociálních službách rozlišuje tři formy poskytování sociálních služeb, a to formu **terénní, ambulantní** nebo **pobytovou**. Tyto formy jsou u jednotlivých druhů služeb kombinovány tak, aby byly maximálně efektivní.

² KREBS, V. A KOL. *Sociální politika*. 5. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2010. 544 s. ISBN 978-80-7357-2585-4.

³ PRŮŠA, L. *Ekonomie sociálních služeb*. 2. vyd. Praha: ASPI, a.s., 2007. 180 s. ISBN 978-80-7357-255-6.

Pobytovou službou se rozumí služby spojené s ubytováním uživatele v zařízeních sociálních služeb. Pro poskytování pobytových služeb jsou zřizována zařízení sociálních služeb různého charakteru. Jedná se například o týdenní stacionáře, domovy pro osoby se zdravotním postižením, domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem, chráněné bydlení, azylové domy, domy na půl cesty, zařízení pro krizovou pomoc, terapeutické komunity, intervenční centra nebo zařízení následné péče.

Za **ambulantní službou** uživatel dochází, je doprovázen nebo dopravován do zařízení sociálních služeb. Jedná se například o centra denních služeb, denní stacionáře, nízkoprahová denní centra, nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, noclehárny, sociálně terapeutické dílny, sociální poradny, sociálně terapeutické dílny, centra sociálně-rehabilitačních služeb nebo pracoviště rané péče.

Terénní služba je poskytována tam, kde člověk žije, v jeho přirozeném sociálním prostředí. Terénní sociální služby jsou poskytovány například v domácnostech nebo v místech, kde osoby pracují nebo se vzdělávají. Jedná se o osobní asistenci, pečovatelskou službu, tísňovou péči, průvodcovské a předčitatelské služby, podporu samostatného bydlení, odlehčovací služby, ranou péči, telefonickou krizovou pomoc, tlumočnické služby, kontaktní centra, krizovou pomoc nebo nízkoprahová denní centra.

Dále lze sociální služby rozdělit podle cíle a zaměření do třech základních skupin⁴:

- **Sociální poradenství** je základní činností při poskytování všech druhů sociálních služeb. Smyslem sociálního poradenství je poskytování potřebných informací, které přispívají k řešení nepříznivé sociální situace nebo které, což je neméně podstatné, pomáhají předcházet sociálnímu vyloučení.

Může být poskytováno ve dvou formách – jako základní sociální poradenství a jako odborné sociální poradenství. Základní sociální poradenství jsou povinni poskytnout všichni poskytovatelé sociálních služeb, a to bez ohledu na to, kdo je o radu požádá. Dále poskytuje osobám potřebné informace k řešení jejich nepříznivé situace. Odborné sociální poradenství poskytují specializované poradny. Zaměřuje se na specifické potřeby jednotlivých okruhů sociálních skupin osob v občanských poradnách, poradnách pro seniory, manželských a

⁴ KRÁLOVÁ, J.; RÁŽOVÁ, E. *Sociální služby a příspěvek na péči 2008*. 2 vyd. Olomouc: ANAG, 2008. 376 s. ISBN 978-80-7263-462-0.

rodinných poradnách, poradnách pro osoby se zdravotním postižením nebo v poradnách pro oběti trestných činů a domácího násilí.

- **Služby sociální péče** napomáhají osobám zajistit jejich fyzickou a psychickou soběstačnost, s cílem umožnit jim, v co nejvyšší možné míře zapojit se do běžného života společnosti nebo jim zajistit důstojné prostředí a zacházení v případech, kdy to jejich nepříznivá situace vyžaduje.

Mezi služby sociální péče patří – osobní asistence, pečovatelská služba, tísňová péče, průvodcovské a předčitatelské služby, podpora samostatného bydlení, odlehčovací služby, centra denních služeb, denní stacionáře, týdenní stacionáře, domovy pro osoby se zdravotním postižením, domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem, chráněné bydlení a sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče.

- **Služby sociální prevence** napomáhají zabránit sociálnímu vyloučení osob, které jsou tímto ohroženy pro krizovou sociální situaci, životní návyky a způsob života vedoucí ke konfliktu se společností, sociálně znevýhodňující prostředí a ohrožení práv a oprávněných zájmů trestnou činností jiné fyzické osoby. Cílem služeb sociální prevence je napomáhat osobám k překonání jejich nepříznivé sociální situace a chránit společnost před vznikem šířením nežádoucích společenských jevů. Služby sociální prevence se zaměřují především na oblast kriminality, bezdomovectví, krize v rodině, zneužívání návykových látek apod.

Příklady služeb sociální prevence – raná péče, telefonická krizová pomoc, tlumočnické služby, azylové domy, domy na půl cesty, kontaktní centra, krizová pomoc, intervenční centra, nízkoprahová denní centra, nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, noclehárny, služby následné péče, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením, sociálně terapeutické dílny, terapeutické komunity, terénní programy a sociální rehabilitace.

2.2 Legislativní zakotvení sociálních služeb

Právní úprava sociálních služeb se v jednotlivých evropských zemích liší, neboť odpovídá různým modelům sociálního státu a rovněž historickému vývoji v příslušné zemi. Česká republika se dočkala zásadní změny celého systému sociálních služeb až v květnu roku

2006 přijetím nového zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, který nabyl účinnosti dne 1. 1. 2007.

Základní koncepční změny, které nový zákon přinesl⁵:

- Sociální služby rozděluje do tří základních oblastí, a to: **sociální poradenství, služby sociální péče a služby sociální prevence**. Sociální služby jsou v zákoně popsány včetně rozsahu základní péče, kterou musí ta která služba povinně zahrnovat. V zákoně je pro uživatele sociálních služeb 33 nových typů sociálních služeb, které do té doby nebyly zákonem upraveny.
- V zákoně je upraven tzv. **příspěvek na péči**, jehož prostřednictvím si má ten, kdo potřebuje sociální služby, tyto obstarat a uhradit. Prostřednictvím příspěvku na péči mohou lidé sami svobodně rozhodovat o tom, jaké služby využijí, v jakém rozsahu a u jakého poskytovatele. Jde o zcela novou dávku, jejíž výše je stanovena ve čtyřech stupních podle míry závislosti na pomoci jiné osoby, a to od lehké závislosti až po závislost úplnou. Dále jsou rozdílně stanoveny výše příspěvků pro děti do osmnácti let a pro dospělé. Následně těmto stupňům odpovídá také výše příspěvku v korunách. Výše příspěvku na péči je uvedena v příloze č. 1.
- Další zásadní změnou je zavedení **smluvního principu** - o poskytování sociálních služeb se uzavírá smlouva. Podle dříve platné právní úpravy bylo o poskytování sociálních služeb rozhodováno ve správním řízení příslušným správním úřadem, který byl zřizovatelem sociální služby. Sjednávání druhu služby a rozsahu poskytovaných služeb podle individuálních potřeb osob ve smlouvě je významným krokem směřujícím k uplatnění svobodné vůle osob, kterým jsou služby poskytovány a znamená zrovnoprávnění postavení poskytovatele sociální služby a jejího uživatele.
- Reakcí na dlouhodobě neřešené nerovné postavení poskytovatelů sociálních služeb, kteří nejsou zřizováni orgány veřejné správy, je zavedení **systému registrace** u krajských úřadů, bez níž není možné sociální služby provozovat. K poskytovatelům sociálních služeb bylo přistupováno značně rozdílně, především z hlediska systému financování. Pro poskytovatele je zařazení do registru podmínkou k poskytování sociálních služeb a jedním z předpokladů pro čerpání finančních prostředků z veřejných rozpočtů. Poskytovatelé mají bez ohledu na svou právní formu stejná práva a povinnosti. Samotný systém registrace sice prozatím neodstranil rozdílný přístup

⁵ KRÁLOVÁ, J.; RÁŽOVÁ, E. *Sociální služby a příspěvek na péči 2008*. 2. vyd. Olomouc: ANAG, 2008. 376 s. ISBN 978-80-7263-462-0.

k financování souměřitelných poskytovatelů sociálních služeb, ale je jeho důležitým předpokladem.

- S povinnou registrací bylo nezbytné zavést efektivní kontrolní mechanismy. Plnění registračních podmínek a dalších zákonných povinností je předmětem kontroly **inspekce sociálních služeb**. Výkon inspekce je výkonem státní správy, provádějí ji tedy krajské úřady a MPSV ČR. Kvalita sociálních služeb se při výkonu inspekce ověřuje pomocí standardů kvality sociálních služeb, které jsou upraveny přílohou 2 vyhlášky k zákonu o sociálních službách č. 505/2006 Sb.
- Zákon stanovuje **předpoklady pro výkon povolání sociálního pracovníka a pracovníka v sociálních službách**, aby byla zaručena standardní kvalita poskytovaných sociálních služeb přímo ze strany sociálního pracovníka. Zásadně je předpokladem k výkonu tohoto povolání „způsobilost k právním úkonům, bezúhonnost, zdravotní a odborná způsobilost“.

Nový zákon zvyšuje nároky na poskytovatele služeb, všem státním i nestátním poskytovatelům vytváří stejné podmínky pro činnost, zatím však neřeší některé zásadní otázky dostupnosti služeb, jejich potřebné kapacity nebo jistotu financování.

Kromě výše popsaného speciálního zákona řeší problematiku sociální péče i jiné právní předpisy, a to i předpisy vyšší právní síly, tzn. mezinárodní právo a právo ústavní.

Základním východiskem je v ČR **Listina základních práv a svobod**, která tvoří součást ústavního pořádku České republiky. Jedná se o ústavní **zákon č. 2/1993 Sb.** ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb. Hospodářská, sociální a kulturní práva jsou obsažena v hlavě čtvrté a sociálními právy se zabývají články 29-31, explicitně hovoří o sociální péči článek 30:

- Článek 30 – (1) Občané mají právo na přiměřené hmotné zabezpečení ve stáří a při nezpůsobilosti k práci, jakož i při ztrátě živitele. (2) Každý, kdo je v hmotné nouzi, má právo na takovou pomoc, která je nezbytná pro zajištění základních životních podmínek.

Problematika sociální péče je i součástí řady mezinárodních dokumentů, např. **Evropské sociální charty**, což je dokument zajišťující základní sociální práva občanů Evropské unie.

Dalším důležitým zákonem v našem právním řádu, který řeší kompetenci v oblasti sociální péče, je **zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)**, kde v hlavě první, díl 1 – Postavení obcí, se uvádí: (2) Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů; při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem. Dále hlava druhá, díl 1 – Samostatná působnost obce: (2) Obec v samostatné působnosti ve svém územním obvodu dále pečuje v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů.

2.3 Poskytovatelé, správa a financování sociálních služeb

Hlavní myšlenkou poskytování sociálních služeb je jejich dostupnost všem, i těm, kteří nemají dostatek finančních prostředků k zakoupení, či užívání těchto služeb. Jedná se tedy především o schopnost organizací poskytujících sociální službu opatřit finanční prostředky jiným, než tržním způsobem a tím umožnit méně majetným občanům využít těchto nabízených služeb.

2.3.1 Poskytovatelé sociálních služeb

Sociální služby v ČR jsou zajišťovány prostřednictvím sítě poskytovatelů sociálních služeb, která je na daném území rozvíjena na základě střednědobého plánu sociálních služeb tvořeného formou komunitního plánování sociálních služeb. Poskytovatelem sociálních služeb v ČR jsou nejčastěji nestátní neziskové organizace, které vznikají jako právnické osoby od roku 1990. Celou první polovinu devadesátých let vznikaly téměř všechny tyto subjekty ve formě občanských sdružení.

Díky dalšímu vývoji legislativy v druhé polovině devadesátých let je možné v současné době zakládat poskytovatele sociálních služeb v následujících právních formách:

- **Občanské sdružení** sdružující občany se společným sociálním zájmem nebo potřebou. Cílem těchto sdružení je rozvíjet služby ve prospěch vlastních členů, hájit a reprezentovat jejich zájmy.
- **Obecně prospěšné společnosti** poskytující veřejnosti obecně prospěšné služby za předem stanovených a pro všechny uživatele stejných podmínek a jejíž hospodářský výsledek musí být použit na poskytování obecně prospěšných služeb.

- **Církevní právnické osoby**, jež zakládají církve a náboženské společnosti.
- **Nadace**, jež mohou činnost poskytovatelů sociálních služeb pouze financovat, nemohou samy služby poskytovat.
- **Příspěvkové organizace**, které mohou být zřízeny organizační složkou státu nebo územními samosprávnými celky.
- **Organizační složky**, a to státu nebo územního samosprávného celku, jež nemají právní subjektivitu.

2.3.2 Působnost veřejné správy v sociálních službách

Státní správu v sociálních službách podle nového zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách vykonávají⁶:

- **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
 - řídí a kontroluje výkon státní správy v oblasti sociálních služeb a zpracovává střednědobý národní plán rozvoje sociálních služeb za účasti zástupců poskytovatelů a uživatelů,
 - poskytuje dotace na provoz sociálních služeb a na rozvojové činnosti v sociálních službách,
 - spravuje informační systém k příspěvku na péči, určuje tiskopis žádosti o příspěvek,
 - v odvolacím řízení posuzuje stupeň závislosti žadatele o příspěvek,
 - spravuje a zveřejňuje celostátní registr poskytovatelů sociální péče,
 - za účasti zástupců poskytovatelů a uživatelů – stanoví standardy kvality sociálních služeb,
 - rozhoduje o akreditacích k provádění inspekci kvality sociálních služeb, podílí se na úhradě nákladů inspekce a rozhoduje o námitkách proti jejím výsledkům,
 - zřizuje akreditační komisi, poradní orgán pro přidělování akreditací ke vzdělávání.
- **Krajské úřady a kraje**
 - krajské úřady vykonávají státní správu v přenesené působnosti,
 - rozhodují v odvolacím řízení o přidělení příspěvku na péči a o registraci poskytovatelů sociálních služeb a vedou krajský registr poskytovatelů,

⁶ Sociální revue [online], [cit. 2011-02-09]. Dostupné z WWW: <http://socialnirevue.cz/item/pusobnost-verejne-spravy-v-socialnich-sluzbach/category/socialni-prace>.

- krajský úřad zajišťuje poskytnutí sociálních služeb v případě, kdy poskytovatel sociálních služeb ukončil poskytování sociálních služeb z důvodu zrušení jeho registrace, pozbytí její platnosti, popřípadě z jiného důvodu, a osoby, kterým tento poskytovatel dosud poskytoval sociální služby, se nacházejí v bezprostředním ohrožení jejich práv a zájmů a nejsou schopny samy si zajistit pokračující poskytování sociálních služeb,
- krajský úřad kontroluje dodržování povinností poskytovatelů sociálních služeb a vede řízení o správních deliktech poskytovatelů sociálních služeb.

Kraj v samostatné působnosti:

- zjišťuje potřeby poskytování sociálních služeb,
- zajišťuje dostupnost informací o sociálních službách,
- spolupracuje s obcemi, s dalšími kraji a s poskytovateli sociálních služeb při zprostředkování pomoci,
- zpracovává střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve spolupráci s obcemi, poskytovateli a uživateli; sleduje a vyhodnocuje jeho plnění a informuje o tom ministerstvo,

Kraje v samostatné působnosti vyhláší nejrůznější dotační řízení, v rámci kterých podporují rozvoj sítě sociálních služeb a zvyšování kvality poskytovaných služeb. V přenesené působnosti krajské úřady administrují dotační řízení ze státního rozpočtu na provoz registrovaných poskytovatelů sociálních služeb. Krajské úřady zprostředkovávají poskytovatelům sociální péče na svém území dotaci z MPSV ČR, jedná se o tzv. “průtokovou dotaci”.

• Úřad obce s rozšířenou působností a obec

- úřad obce s rozšířenou působností vykonává státní správu v přenesené působnosti a rozhoduje o přidělení příspěvku na péči, vykonává k tomu potřebné sociální šetření a příspěvek vyplácí,
- stanoví úhradu za stravu a péči, je-li dítě umístěno do zařízení sociálních služeb na základě rozhodnutí soudu o nařízení ústavní nebo ochranné výchovy,
- zajišťuje poskytnutí sociální služby osobě, které není poskytována sociální služba, a neposkytnutí okamžité pomoci by ohrozilo její život nebo zdraví.

Obec v samostatné působnosti:

- zjišťuje poskytování sociálních služeb na svém území v souladu s potřebami uživatelů,

- zajišťuje dostupnost informací o sociálních službách,
- spolupracuje s obcemi, kraji a s poskytovateli při zprostředkování pomoci, popřípadě zprostředkování kontaktu mezi poskytovatelem a uživatelem.
- může zřizovat zařízení sociálních služeb

Obec může poskytovat dotace organizacím působícím v oblasti sociálních služeb ze svého rozpočtu v rámci veřejné finanční podpory.

- **Úřady práce**

- provádí vyšetření zdravotního stavu k určení stupně závislosti, určují stupeň závislosti žadatele o příspěvek na péči a výsledek sdělují obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností.

2.3.3 Systém financování sociálních služeb

Financováním sociálních služeb rozumí zákon o sociálních službách soustavu finančních toků, kterými je finančně zajišťován proces poskytování sociálních služeb.

Hlavním zdrojem financování sociálních služeb jsou⁷:

- I. státní rozpočet,
- II. úhrady za poskytnuté služby od uživatelů,
- III. rozpočty územních samospráv,
- IV. dary fyzických a právnických osob,
- V. vlastní zdroje poskytovatelů služeb (např. ze zisku po zdanění, z příjmů ze zahraničí).
- VI. jiné zdroje (např. z plateb zdravotních pojišťoven, spoluúčast rodinných příslušníků uživatelů sociálních služeb).

Sociální služby jsou významně financovány ze státního rozpočtu, a to prostřednictvím rozpočtové kapitoly MPSV ČR. Stávající legislativní úprava nedefinuje způsoby výpočtu státní dotace pro jednotlivé poskytovatele sociálních služeb ani nepředpokládá jiné financování než jednoleté.

Následující tabulka 2.1 uvádí, kolik činily dotace pro poskytovatele sociálních služeb v České republice v letech 2008 – 2011.

⁷ KOZLOVÁ, L. *Sociální služby*. 1. vyd. Praha: TRITON, 2005. 79 s. ISBN 80-2754-662-7.

Tab. 2.1: Dotace pro poskytovatele sociálních služeb v České republice v letech 2008 – 2011 (v Kč)

Rok	2008	2009	2010	2011
Dotace pro poskytovatele sociálních služeb celkem	6.679.585.000	5.018.930.100	6.810.033.733	6.029.876.000

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí: Finanční prostředky pro roky 2008 – 2011 [online], [cit. 2011-02-12]. Dostupné z WWW: <http://www.mpsv.cz/cs/740>, vlastní zpracování.

Požadavek poskytovatelů sociálních služeb na dotace MPSV ČR je rok od roku vyšší. Například v roce 2009 byla původně přidělená dotace pro poskytovatele sociálních služeb ve výši 4.588.781.000 Kč a požadavek ve výši 10.392.043.098 Kč. Na základě využití rezerv a některých úsporných opatření v rozpočtu MPSV ČR, bylo rozhodnuto o dodatečném posílení prostředků na dotace poskytovatelům sociálních služeb o 1,5 mld.

Dotace ze státního rozpočtu se poskytuje na zajištění sociálních služeb poskytovatelům sociálních služeb, kteří jsou zapsáni v registru poskytovatelů. Dotace se poskytuje k financování běžných výdajů souvisejících s poskytováním sociálních služeb v souladu se zpracovaným střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb, a to na tyto činnosti⁸:

- na podporu sociálních služeb, které mají celostátní či nadregionální charakter,
- na činnosti, které mají rozvojovou povahu, zejména na vzdělávání pracovníků v sociálních službách, na podporu kvality sociálních služeb a na zpracování střednědobých plánů krajů a plánů obcí v oblasti sociálních služeb,
- v případě mimořádných situací, mimořádnou situací se rozumí zejména živelní pohroma, požár, ekologická nebo průmyslová havárie.

MPSV ČR vyhlásilo na rok 2011 následující programy podpory⁹:

- **Program podpory A**, který je zaměřen na podporu poskytování sociálních služeb, které mají místní či regionální charakter, poskytovaných uživatelům služeb v souladu

⁸ KRÁLOVÁ, J.; RÁŽOVÁ, E. *Sociální služby a příspěvek na péči 2008*. 2 vyd. Olomouc: ANAG, 2008. 376 s. ISBN 978-80-7263-462.

⁹ Ministerstvo práce a sociálních věcí: Finanční prostředky pro rok 2011 [online], [cit. 2011-02-12]. Dostupné z WWW: <http://www.mpsv.cz/cs/4564>.

s místními či regionálními potřebami (podpora podle par. 101 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách).

- **Program podpory B**, který je zaměřen na podporu sociálních služeb, které mají celostátní či neregionální charakter (podpora podle par. 104 odst. 3 písm. a) zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.) V rámci tohoto programu bude podporováno výhradně poskytování takových sociálních služeb, které jsou prováděny v národním měřítku a které se zaměří na cílovou skupinu uživatelů služby (na okruh osob, pro který je sociální služba určena), u nichž riziko sociálního vyloučení nemá jen regionální charakter, ale dopadá na celou společnost. Oblast podpory je směřována na konkrétní pomoc a podporu uživatelům služby. Tyto služby musí vzhledem k požadavku na celostátní a nadregionální charakter (národní měřítko) dále splňovat povinně podmínku místa realizace služby, tj.:

- poskytování sociální služby musí přesahovat území minimálně 3 sousedících krajů a vzhledem k charakteristikám poskytované služby nelze efektivně uskutečňovat podporu služby v rámci jednotlivých krajů samostatně (nadregionální působnost) nebo
- poskytování sociální služby bude probíhat na celém území ČR, bude mít dopad na celou cílovou skupinu uživatelů služby a zároveň při poskytování sociální služby musí být vytvářen systémový přístup k řešení problematiky určité cílové skupiny v rámci celé ČR a vzhledem k charakteristikám poskytované služby nelze uskutečňovat podporu služby v rámci jednotlivých krajů samostatně (celostátní působnost).

Stát financuje zařízení, jejichž je zřizovatelem v plném rozsahu. Na zařízení jiných zřizovatelů poskytuje dotaci na financování provozních výdajů. Dávky a služby sociální péče se poskytují bez úhrady nákladů, za plnou nebo částečnou úhradu.

Na financování sociálních služeb mohou být také poskytnuty dotace z rozpočtů obce nebo kraje. S účinností od 1. 1. 2008 jsou krajské úřady povinny podílet se na finanční kontrole využití dotací na zajištění poskytování sociálních služeb poskytovatelům zapsaným v registru.

Zvláštní dotace – Ministerstvo obrany může poskytovat dotace poskytovatelům sociálních služeb provozujícím pobytová zařízení sociálních služeb, ve kterých je poskytována péče i válečným veteránům a jejich manželkám nebo manželům.

I přes výše uvedené a popsané platby z veřejných zdrojů má stále platit, že vlastní příjmy občana tvoří, pokud je to možné, jeden ze základních zdrojů financování sociálních služeb. Důležité je, aby systém financování byl jednotný bez ohledu na právní formu poskytovatele služeb. Tím, že je systém financování soukromých a veřejných subjektů jednotný, mají jednotliví poskytovatelé rovný přístup k veřejným zdrojům¹⁰.

Příjmy od uživatelů tvoří výrazný zdroj financování sociálních služeb. Úhrada za poskytnutou sociální službu se určí podle druhu, rozsahu a kvality poskytované služby a její výše se stanoví ve smlouvě o způsobu zajištění sociálních služeb uzavírané mezi uživatelem a poskytovatelem. Pro některé druhy sociálních služeb pak zákon definuje ještě zvláštní ustanovení, jako např. za pobytové služby poskytované v domovech pro osoby se zdravotním postižením, domovech pro seniory, domovech se zvláštním režimem, chráněném bydlení, zdravotnických zařízeních ústavní péče je uživatel povinen platit úhradu za sociální služby, přičemž mu musí zůstat alespoň 15 % z vlastního příjmu nebo po úhradě za ubytování a stravu při poskytování pobytových služeb v týdenních stacionářích, musí osobě zůstat alespoň 25 % jejího příjmu.

2.4 Charakteristika příspěvkové organizace zřizované obcí

Existují služby, jejichž zajištění je natolik finančně náročné, že je obec musí sama zřizovat nebo poskytovat. Město Krnov je zřizovatelem dvou služeb: domova pro seniory a domova se zvláštním režimem. Jelikož jsou to příspěvkové organizace města, je tato část zaměřena na přiblížení tohoto typu organizace.

2.4.1 Fungování příspěvkových organizací

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, umožňuje územním samosprávným celkům, aby ve své působnosti zřizovaly PO pro zabezpečování smíšených veřejných statků, které jsou poskytovány uživatelům za uživatelský poplatek, pro činnosti, které jsou zpravidla neziskového charakteru a jejichž rozsah, struktura a složitost vyžadují samostatnou právní subjektivitu.

¹⁰ KOZLOVÁ, L. *Sociální služby*. 1 vyd. Praha: TRITON, 2005. 79 s. ISBN 80-2754-662-7.

Z hlediska typologie organizací působících v neziskovém sektoru řadíme příspěvkové organizace (dále jen PO) do skupiny neziskové veřejnoprávní organizace typu organizačních složek a PO státu a samosprávných územních celků (dále jen ÚSC) s globálním posláním veřejná správa a veřejně prospěšná činnost. PO je právnickou osobou, vzniká a zaniká rozhodnutím zřizovatele. Obec je při rozhodování o zřízení PO vázána tím, že účelem jejího zřízení mohou být pouze takové činnosti a záležitosti, které spadají do samostatné působnosti zřizovatele¹¹.

O samotném vzniku PO vydává zřizovatel **zřizovací listinu**, která vymezuje základní pravidla fungování PO. Zřizovatel vydává v rámci samostatné působnosti rozhodnutí o rozdělení, splynutí, sloučení nebo zrušení PO. Vznik, zrušení PO či změna provedená ve zřizovací listině je povinně zveřejňována v Ústředním věstníku České republiky¹². Zřizování PO ÚSC je zcela v kompetenci příslušných zastupitelstev obce. Zastupitelstvo obce rozhoduje ve věcech patřících do samostatné působnosti obce.

Zřizovací listina musí obsahovat:

- úplný název zřizovatele,
- název, sídlo PO a její identifikační číslo,
- vymezení hlavního účelu a tomu odpovídajícího předmětu činnosti,
- označení statutárních orgánů a způsob, jakým vystupují jménem organizace,
- vymezení majetku ve vlastnictví zřizovatele (dále jen svěřený majetek),
vymezení práv, která organizaci umožní, aby se svěřeným majetkem mohla plnit hlavní účel, k němuž byla zřízena,
- okruhy doplňkové činnosti navazující na hlavní účel PO,
- vymezení doby, na kterou je organizace zřízena.

Hlavními nástroji, které upravují vztah mezi zřizovatelem a PO je zřizovací listina a **závazné ukazatele**. V případě obcí závazné ukazatele stanovuje zastupitelstvo města. Závazným ukazatelem rozumíme pevně daná pravidla pro použití finančních prostředků v rámci rozpočtu PO. Nejčastěji se jedná o stanovení maximální výše finančních prostředků na daný kalendářní rok, limity mzdových prostředků nebo počet zaměstnanců. Překročení závazných ukazatelů je považováno za porušení rozpočtové kázně a lze z něj vyvozovat

¹¹ PROKÚPKOVÁ, P.; MOCKOVČIAKOVÁ, A.; MORÁVEK, Z. *Příspěvkové organizace*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2010. 321 s. ISBN 978-80-7357-533-5.

¹² REKTORÍK, J. A KOL. *Organizace neziskového sektoru – Základy ekonomiky, teorie a řízení*. 2. vyd. Praha: EKOPRESS, s.r.o., 2007. 187 s. ISBN 978-80-86929-25-5.

právní důsledky (např. pracovně právní pro vedoucího PO nebo hmotně právní pro samotnou PO).

PO jako právnická osoba je také daňovým poplatníkem, je povinna plnit veškeré **daňové povinnosti** vyplývající z jednotlivých daňových zákonů, zejména se včas registrovat k jednotlivým daním a podávat řádně a včas daňová přiznání. Na PO se vztahují zejména tyto zákony daňové soustavy ČR:

- zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů;
- zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, ve znění pozdějších předpisů;
- zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů;
- zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů;
- zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů;
- zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů;
- zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů;
- zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů.

Podle rozsahu činnosti mohou PO vést daňovou evidenci nebo podvojně účetnictví. Jelikož domovy pro seniory patří mezi velké organizace, mají povinnost účtovat v soustavě podvojněho účetnictví. PO ÚSC hospodaří s veřejnými financemi, a proto mají povinnost auditu a podléhají vnitřní i vnější kontrole.

PO ÚSC mají právní subjektivitu, jsou tedy účetními jednotkami a mají povinnost vést účetnictví o své činnosti ode dne svého vzniku až do doby zániku. Vedení účetnictví v PO je zakotveno v zákoně č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů a ve vyhlášce č. 505/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou ÚSC, PO, státními fondy a organizačními složkami státu, ve znění pozdějších předpisů.

2.4.2 Zásady hospodaření příspěvkových organizací

Hospodaření PO s finančními prostředky se řídí zejména zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. PO hospodaří

podle svého rozpočtu a jejich hospodaření podléhá finanční kontrole zřizovatele. Příjmy, jichž ze své činnosti dosahují, si nechávají pro financování svých výdajů. PO nejsou finančně soběstačné, často uživatelské poplatky nepokrývají ekonomicky nutnou výši nákladů, a proto dostávají z rozpočtu zřizovatele finanční prostředky, a to příspěvek na provoz, který je určen na dofinancování běžných (neinvestičních) činností organizace, včetně oprav a údržby a příspěvek na investice, který je určen k financování reprodukce a modernizace či pořízení dlouhodobého majetku (investiční dotace). Pokud hospodaření PO skončí ztrátou, pak ztráta musí být uhrazena z rezervního fondu. Není-li možné uhradit ztrátu z rezervního fondu, pak ze zlepšeného hospodářského výsledku dalších let. Jestliže hospodaření PO skončí zlepšeným hospodářským výsledkem, musí být tento přednostně použit na úhradu ztráty z minulých let.

PO hospodaří s finančními prostředky získanými:

- vlastní činností, pro kterou byla zřízena;
- z rozpočtu zřizovatele;
- z vlastních finančních fondů, a to rezervní a investiční fond, fond odměn a fond kulturních a sociálních potřeb;
- od fyzických a právnických osob ve formě peněžitých darů, včetně peněžních prostředků poskytnutých z Národního fondu;
- ze zahraničí;
- jinou nebo doplňkovou činností.

PO dále hospodaří s dotací na úhradu provozních výdajů, které jsou nebo mají být kryty z rozpočtu EU, včetně stanoveného podílu státního rozpočtu na financování těchto výdajů, s dotací na úhradu provozních výdajů podle mezinárodních smluv, na základě kterých jsou České republice svěřeny peněžní prostředky z finančního mechanismu Evropského hospodářského prostoru, z finančního mechanismu Norska a programu švýcarsko-české spolupráce¹³.

Hospodaření PO se řídí jejím rozpočtem, který po zahrnutí příspěvků z veřejných rozpočtů musí být sestaven jako vyrovnaný. Překračováním svých plánovaných výnosů nebo úsporou svých provozních nákladů může PO dosahovat zlepšeného hospodářského výsledku.

PO zřízené ÚSC může zřizovatel nařídit odvody do svého rozpočtu v případě, že:

- její plánované výnosy překračují její plánované výnosy, a to jako závazný ukazatel rozpočtu;

¹³ PROKÚPKOVÁ, P.; MOCKOVČIAKOVÁ, A.; MORÁVEK, Z. *Příspěvkové organizace*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2010. 321 s. ISBN 978-80-7357-533-5.

- její investiční zdroje jsou větší, než je jejich spotřeba užití podle rozhodnutí zřizovatele (např. budoucí zrušení organizace);
- porušila rozpočtovou kázeň podle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

PO zpracovává a předkládá každoročně **rozbory hospodaření**, které se považují za zprávu o hospodaření podle zřizovací listiny. Cílem rozborů hospodaření je zejména podat informace potřebné ke zpracování závěrečného účtu kraje a uvést skutečnosti k posouzení stavu a vývoje hospodaření organizace v daném roce. Konkrétní forma zpracování rozborů hospodaření a termín jejich předložení jsou určeny každoročně metodickým pokynem odboru ekonomického a jsou předkládány věcně příslušnému odboru. Rozbory hospodaření musí obsahovat zejména informace o následujících skutečnostech:

- vyhodnocení splnění stanovených cílů a úkolů,
- výsledek hospodaření, náklady a výnosy v hlavní činnosti,
- výsledek hospodaření, náklady a výnosy v doplňkové činnosti,
- návrh na rozdělení zlepšeného výsledku hospodaření,
- dodržení závazných ukazatelů a vyhodnocení odchylek od rozpočtu,
- použití účelových prostředků,
- peněžní fondy a jejich krytí,
- personální a mzdové údaje,
- stav pohledávek a závazků,
- hospodaření s majetkem,
- informace o přijatých darech,
- výsledky inventarizace,
- analýza skutečností, které výrazně ovlivnily hospodaření v daném roce,
- výsledky kontrol,
- informace o pojistných událostech,
- další požadované informace upřesněné metodickým pokynem.

Okruhy **doplňkové činnosti** PO jsou stanoveny zřizovací listinou. Navazují na hlavní účel PO tak, aby mohla lépe využívat své hospodářské možnosti a odbornost zaměstnanců. Tato činnost však nesmí narušovat plnění hlavních účelů PO. Mezi okruhy doplňkové činnosti patří také pronájem nemovitého a movitého majetku, včetně poskytování služeb zajišťujících

jejich řádný provoz. PO je povinna vytvářet ve své doplňkové činnosti zisk, který může použít jen ve prospěch své hlavní činnosti. Případnou ztrátu z doplňkové činnosti musí PO zdůvodnit v ročním rozboru hospodaření a navrhnout řešení k odstranění této ztráty.

Kromě jiné nebo doplňkové činnosti může PO realizovat zlepšený hospodářský výsledek v rámci své hlavní činnosti, jestliže skutečné výnosy jejího hospodaření jsou spolu s přijatým provozním příspěvkem vyšší než její provozní náklady. Z tohoto výsledku vytvářejí PO své finanční fondy. Naopak při realizaci ztráty je třeba použít na její úhradu prostředky rezervního fondu.

Pokud prostředky, které jsou poskytnuty podle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, nejsou spotřebovány do konce kalendářního roku, jsou jako zdroj financování v následujících letech převáděny do peněžních fondů a mohou být použity pouze na určený účel. V peněžních fondech jsou tyto zdroje sledovány odděleně. Prostředky, které nebyly použity na stanovený účel, podléhají finančnímu vypořádání se státním rozpočtem za rok, ve kterém byl splněn účel, na který byla dotace poskytnuta.

Některé úkoly může PO učinit pouze se souhlasem svého zřizovatele, jedná se o uzavírání smluv o půjčce nebo o úvěru, pořizování věci na splátky nebo smlouvou o nájmu s právem koupě, přijímat jako protihodnotu za své pohledávky vůči jiným subjektům akcie nebo jiné cenné papíry, ručit za závazky svého zřizovatele nebo jiných subjektů, které zřizovatel také zřídil nebo založil. PO nejsou oprávněny nakupovat akcie či jiné formy cenných papírů, poskytovat dary jiným subjektům s výjimkou peněžitých a věcných darů, které jsou poskytovány v souladu s předpisy o použití fondu kulturních a sociálních potřeb, zřizovat nebo zakládat právnické osoby a mít majetkovou účast v právnické osobě zřízené nebo založené za účelem podnikání.

Majetek PO může být dvojitý, a to **vlastní**, který si PO pořídila nebo vytvořila vlastní činností a je v jejím vlastnictví a **svěřený**, který je ve vlastnictví zřizovatele. Rozsah svěřeného majetku a veškeré nakládání s ním je právně ošetřeno ve zřizovací listině.

Do svého vlastnictví může PO nabýt pouze majetek potřebný k výkonu činnosti, pro kterou byla zřízena, a to¹⁴:

- bezúplatným převodem od svého zřizovatele,
- darem s předchozím písemným souhlasem zřizovatele,

¹⁴ PROKÚPKOVÁ, P.; MOCKOVČIAKOVÁ, A.; MORÁVEK, Z. *Příspěvkové organizace*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2010. 321 s. ISBN 978-80-7357-533-5.

- děděním; bez předchozího písemného souhlasu zřizovatele je PO povinna dědictví odmítnout, nebo
- jiným způsobem na základě rozhodnutí zřizovatele.

K zabezpečení svého hospodaření PO vytváří a používá v souladu se zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, tyto **peněžní fondy**:

- **Rezervní fond**, který slouží pro uplatnění hmotné zainteresovanosti PO k dosažení lepšího výsledku jejího hospodaření. Lepší výsledek hospodaření PO je vytvořen tehdy, jestliže skutečné výnosy jejího hospodaření jsou spolu s přijatým provozním příspěvkem větší než její provozní náklady¹⁵.

Rezervní fond se tvoří přidělem ze zlepšeného výsledku hospodaření na základě schválení jeho výše zřizovatelem po skončení rozpočtového období, sníženým o převody do fondu odměn. Rezervní fond se používá k úhradě ztráty za minulá léta, k rozvoji další činnosti, k časovému překlenutí rozdílů mezi výnosy a náklady, k úhradě sankcí, k posílení investičního fondu.

- **Investiční fond**, který se používá na financování investičních potřeb, na pořízení dlouhodobého hmotného majetku, ke splácení minulých investičních úvěrů nebo půjček, k posílení zdrojů na financování oprav a údržby nemovitého majetku ve vlastnictví zřizovatele, který PO používá ke své činnosti, případně k odvodu do rozpočtu zřizovatele, je-li odvod uložen¹⁶.

Investiční fond je tvořen z odpisů hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku, z investičních dotací z rozpočtu zřizovatele a příspěvků ze státních fondů, z výnosů z prodeje hmotného investičního majetku, z darů a příspěvků od jiných subjektů, z převodů z rezervního fondu ve výši, která je stanovována zřizovatelem.

- **Fond odměn**, který je motivačním fondem a z něhož se provádí úhrada odměn podle závazných předpisů o usměrňování výše prostředků na platy a odměny v rozpočtové sféře.

Fond odměn je tvořen ze zlepšeného hospodářského výsledku PO, a to až do výše jeho 80 % limitu prostředků určených na platy nebo přípustného objemu prostředků na

¹⁵ Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁶ PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; KETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. vyd., Praha: ASPI, a.s. 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.

platy. Tvorbu fondu odměn provádí PO po skončení kalendářního roku na základě zřizovatelem schválené výše zlepšeného hospodářského výsledku.

- **Fond kulturních a sociálních potřeb**, který slouží k zabezpečování především kulturních, sociálních, rekreačních, sportovních a jiných potřeb zaměstnanců v pracovním poměru k PO, žáků středních odborných učilišť a učilišť, interních vědeckých aspirantů, zároveň důchodců, kteří při svém prvním odchodu do starobního nebo plného invalidního důchodu pracovali u dané PO.

Fond kulturních a sociálních potřeb základním přidělem na vrub nákladů PO z ročního objemu nákladů zúčtovaných na platy a náhrady platů.

Tvorba a využití peněžních fondů, které vytváří PO k zabezpečení svého hospodaření, vyplývá z rozpočtových pravidel s výjimkou fondu kulturních a sociálních potřeb, který podléhá samostatné vyhlášce Ministerstva financí. Peněžní fondy jsou významným nástrojem, neboť jejich prostřednictvím je možné manipulovat s hospodářským výsledkem – zůstatky peněžních fondů PO převádí na konci roku do roku následujícího.

2.4.3 Charakteristika domovů pro seniory¹⁷

Domovy pro seniory zabezpečují dlouhodobé pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost zejména z důvodu věku, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby.

Služby, které poskytují domovy pro seniory:

- poskytování ubytování,
- poskytnutí stravy,
- pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu,
- pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu,
- zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- sociálně terapeutické činnosti,
- aktivizační činnosti,
- pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

¹⁷ Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, par. 49.

Služby se poskytují za úplatu. Výše úhrady nákladů vychází ze smlouvy, kterou klient uzavře s poskytovatelem sociálních služeb. Maximální výše úhrady za poskytnutí sociálních služeb v domovech pro seniory je upravena vyhláškou MPSV ČR č. 505/2006 Sb., kterou se některá ustanovení zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

Domovy pro seniory mohou zřizovat ÚSC (stát, kraj, obec), církve, občanské sdružení a nestátní neziskové organizace.

Domovy pro seniory mohou být veřejné, soukromé, neziskové a ziskové. K zajištění své činnosti domovy pro seniory využívají úhrady od zřizovatelů, příspěvek na péči, dotace z Ministerstva práce a sociálních věcí, příspěvky od zřizovatele, z úřadu práce, fondy zdravotních pojišťoven a dary.

2.4.4 Charakteristika domovů se zvláštním režimem¹⁸

V těchto domovech se poskytují pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu chronického duševního onemocnění nebo závislosti na návykových látkách a osobám se stařeckou, Alzheimerovou demencí a ostatními typy demencí, které mají sníženou soběstačnost z důvodu těchto onemocnění, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby.

Klienti těchto zařízení využívají služeb:

- poskytnutí ubytování,
- poskytnutí stravy,
- pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu,
- pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu,
- zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- sociálně terapeutické činnosti,
- aktivizační činnosti,
- pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

¹⁸ Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, par. 50.

3 ANALÝZA HOSPODAŘENÍ POSKYTOVATELŮ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB, JEJICHŽ ZŘIZOVATELEM JE VYBRANÁ OBEC

Analýza hospodaření se týká dvou domovů, a to Domova pro seniory Krnov, Rooseveltova 2141, Krnov a Domova jistoty Devětsil, Ježník 23, Krnov, jež je domovem se zvláštním režimem. Zřizovatelem obou zařízení je město Krnov, jsou to tedy příspěvkové organizace města Krnova, hospodaří s majetkem města a jsou spolufinancovány z rozpočtu města.

3.1 Charakteristika města Krnova

Právní základ města Krnova je zakotven v článku 99 zákona č. 1/ 1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů, podle kterého je základním samosprávným územním celkem a je součástí vyššího územního samosprávného celku, tj. Moravskoslezského kraje.

Krnov je příhraničním městem. V roce 1960 byl přičleněn k okresu Bruntál a od 1. 1. 2003 kdy reforma veřejné správy zrušila okresní úřady jako orgány všeobecné územní správy, se Krnov stal městem se sídlem úřadu s rozšířenou působností, do jehož obvodu patří Osoblažsko, Jindřichovsko a Albrechticko, celkem 25 obcí. Nachází se pod východními svahy Nízkého Jeseníku, na okraji Slezské nížiny, při soutoku řek Opavy a Opavice s rozlohou 44,4 km².

Mikroregion Krnovsko tvoří 35 % rozlohy okresu Bruntál a počtem obyvatel se Krnovsko podílí na okresu Bruntál 41 %.

Do roku 1997 se počet obyvatel ve městě Krnově zvyšoval, dosáhl 26 178 vlivem nárůstu přistěhovaných obyvatel. Od roku 1998 dochází k poklesu obyvatelstva. Tento klesající trend je způsoben především odchodem obyvatelstva za prací či z jiných sociálních příčin (zejména nižší porodnost proti úmrtnosti). V příloze č. 2 je uveden graf znázorňující vývoj počtu obyvatelstva ve městě Krnově v letech 1991 – 2009.

Vzhledem k současnému populačnímu vývoji bude zřejmě docházet ke změnám věkové struktury obyvatelstva. Vlivem posledního 9letého snížení porodnosti a současně prodlužování střední délky života, včetně posunu silnějších populačních ročníků do důchodového věku, začíná i v Krnově populace stárnout. Proces stárnutí obyvatelstva ilustruje následující tabulka 3.1.

Tab. 3.1: Proces stárnutí obyvatelstva

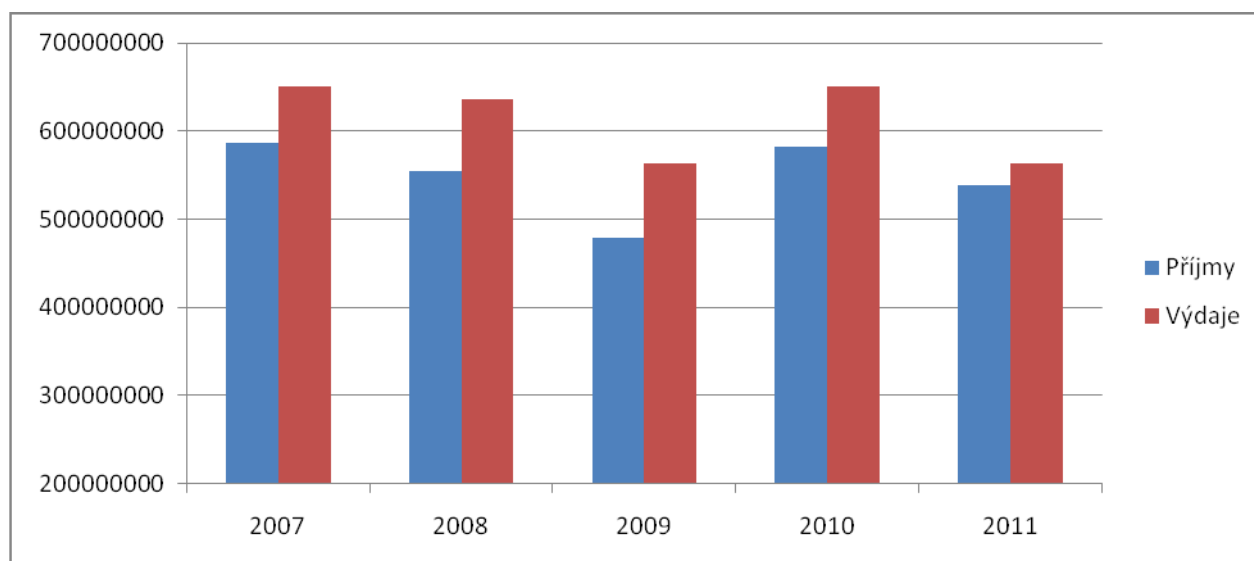
Věková kategorie	Rok 2001	Rok 2007	Rok 2009
0 – 14	4 367	3 737	3 629
15 – 64	18 085	17 970	17 689
65 a více	3 312	3 504	3 741
Celkem	25 764	25 211	25 059

Zdroj: Český statistický úřad [online], [cit. 2011-02-19]. Dostupné z WWW: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/regiony_mesta_obce_souhrn, vlastní zpracování

Lze předpokládat, že tendence stárnutí obyvatelstva bude nadále pokračovat a dojde k úbytku nejmladších věkových skupin.

Město Krnov má svůj majetek a finanční zdroje a hospodaří s nimi samostatně podle podmínek stanovených zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Po skončení kalendářního roku se údaje o ročním hospodaření územního samosprávného celku souhrnně zpracovávají do závěrečného účtu. Rozpočet města je schvalován nejvyšším orgánem města, kterým je zastupitelstvo města. Prostřednictvím rozpočtu jsou finanční prostředky alokovány jednotlivým odborům.

Srovnání výdajů a příjmů města Krnova v letech 2007 – 2011 uvádí následující graf 3.1 a tabulka 3.2.

Graf. 3.1: Porovnání příjmů a výdajů města Krnova v letech 2007 - 2011

Zdroj: Závěrečné účty města Krnova 2007 – 2010, návrh rozpočtu na rok 2011, vlastní zpracování

Tab. 3.2: Příjmy a výdaje rozpočtu města Krnova v letech 2007 – 2011 (v tis. Kč)

Rok	2007	2008	2009	2010	2011
Příjmy	586.251,5	555.217,0	479.577,1	582.892,6	538.396,4
Výdaje	650.058,0	635.604,9	563.089,5	650.770,2	563.119,9
Přebytek/ Deficit	-63.806,5	-80.387,9	-83.512,4	-67.877,6	-24.723,5

Zdroj: Závěrečné účty města Krnova za roky 2007 - 2010, návrh rozpočtu na rok 2011, vlastní zpracování

V posledních pěti letech město Krnov hospodaří se schodkem. Tento deficit je kryt čerpáním prostředků účelových fondů nebo jako tomu bylo např. v roce 2007 vykryt úvěrem. Zajímavostí je rok 2007, kdy příjmy města Krnova jsou nejvyšší, a to i přesto, že přijetím nových právních předpisů, hlavně v sociální oblasti, které nabyly účinnosti dne 1. 1. 2007, nejsou poskytovány dotace ze státního rozpočtu do rozpočtu obcí. Nejsou poskytovány například dotace na domovy důchodců a dávky sociální péče z kapitoly Všeobecná pokladní správa v rámci souhrnného finančního vztahu.

Přezkoumání hospodaření za rok 2010 bylo provedeno v souladu se zákonem č. 420/2004 Sb., o přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, dále v souladu s Mezinárodními auditorskými standardy a zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, a v návaznosti na ustanovení par. 42 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, a par. 17 odst. 4 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Údaje za rok 2011 odpovídají schválenému rozpočtu pro tento rok. Plánované příjmy a výdaje za rok 2009 se budou od skutečného čerpání lišit.

3.2 Domov pro seniory Krnov

Domov pro seniory Krnov vznikl pod názvem Domov důchodců Krnov v roce 1991, kdy organizačně spadl pod Ústav sociálních služeb Bruntál. Ve stejném roce bylo zařízení rozhodnutím zastupitelstva převedeno jakožto rozpočtová organizace, poté příspěvková organizace města Krnov. Domov se nachází v moderní bezbariérové budově v klidném prostředí nedaleko centra města Krnova a jeho součástí je prostorná zahrada.

Od 1. 1. 2009 organizace změnila název na Domov pro seniory Krnov (dále jen domov) a pod zařízení byla převedena i pečovatelská služba, do té doby organizačně

začleněna pod Městský úřad Krnov. Domov pro seniory Krnov poskytuje tedy v současné době podle zákona č. 108 / 2006 Sb., sociálních službách, dvě služby sociální péče:

- Podle par. 40 zákona – terénní a ambulantní službu sociální péče **„Pečovatelská služba“**

Pečovatelská služba je terénní (poskytovaná v domácnostech uživatelů) nebo ambulantní (poskytována ve střediscích pečovatelské služby) služba poskytovaná ve vymezeném čase osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, a rodinám s dětmi, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby při péči o vlastní osobu a svou domácnost.

- Podle par. 49 výše uvedeného zákona – pobytovou službu sociální péče **„Domovy pro seniory“**

Pobytová služba domov pro seniory je určena pro občany seniorského věku, kteří zároveň pobírají příspěvek na péči alespoň ve stupni závislosti I. Služba je určena seniorům starším 65 let z Krnova a přilehlých obcí v rámci obce s pověřeným obecním úřadem. Ve výjimečných případech a se souhlasem zřizovatele je možné přijmout i uživatele s trvalým bydlištěm mimo vymezenou oblast a uživatele mladšího 65-ti let.

Posláním domova je nabídnout bezpečné prostředí otevřené tužbám a potřebám klientů, bez pocitu osamění a bezmoci.

Cílem domova je stát se preferovaným domovem důchodců v regionu pro seniory s tím, že bude podporovat soběstačnost klientů (aktivitu každodenního života), kvalitní a bezpečnou péči a maximální spokojenost klientů.

Domov má povoleno vykonávat doplňkovou činnost – prodej obědů cizím strávníkům a pronájem nebytových prostor. V rámci hlavní činnosti domov zajišťuje přípravu a vaření celodenní stravy pro klienty a zaměstnance Domova jistoty Devětsil. Celkový počet zaměstnanců dle stavu k 31. 12. 2010 je 77. Organizační strukturu zařízení zobrazuje příloha č. 3. Schválená kapacita domova je 140 ubytovacích míst. Klienti jsou ubytováni v 8 čtyřlůžkových, 26 dvoulůžkových a 56 jednolůžkových pokojích.

Domov nabízí svým klientům širokou škálu služeb pod vedením odborného personálu (sociálního a zdravotního, pracovníků v sociálních službách a jiných), a to¹⁹:

- ubytování v jednolůžkových, dvoulůžkových nebo čtyřlůžkových pokojích,
- celodenní stravu,
- pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu,
- pomoc při osobní hygieně,
- zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- sociálně terapeutické, aktivizační a motivační činnosti,
- základní sociální poradenství,
- zdravotní péči formou zvláštní ambulantní péče,
- fyzioterapii,
- bohoslužby,
- službu pobočky Městské knihovny Krnov s možností využívání počítačů včetně internetu,
- zdravotní, ošetrovatelskou a rehabilitační péči prováděnou vlastními odborně způsobilými zaměstnanci,
- zajišťování a pořádání zájezdů pro uživatele včetně doprovodu (částečně fakultativní služba),
- zajišťování kulturních akcí prostřednictvím různých subjektů, včetně profesionálních umělců,
- možnost telefonických hovorů z pevných linek umístěných na sesterských pokojích každého oddělení dle platných tarifů (fakultativní služba),
- možnost využívání canisterapie, muzikoterapie, arteterapie apod., řízených vlastními zaměstnanci domova,
- možnost ubytování rodinných příslušníků klientů na hostinských pokojích (fakultativní služba),
- možnost využívání tří klientských počítačů s připojením na internet, používání e-mailové pošty

¹⁹ Domov pro seniory Krnov [online], [cit. 2011-02-21]. Dostupné z WWW: <http://www.dskrnov.cz/inform.html>.

- možnost mít na svých pokojích vlastní audiovizuální techniku, chladničku a varnou konvici s paušální platbou za spotřebu elektrické energie (částečně fakultativní služba).

Předmětem analýzy hospodaření v případě Domova pro seniory Krnov bude pouze pobytová sociální služba domov pro seniory. Pečovatelskou službu nelze do analýzy zahrnout, neboť nejsou k dispozici relevantní data, která by umožňovala vhodné meziroční srovnání (uzavřeny jsou pouze 2 účetní roky, z toho za rok 2010 ještě ani není k dispozici závěrečná zpráva). Domov pro seniory Krnov vede dle zřizovací listiny účetnictví odděleně pro každou sociální službu.

3.2.1 Rozbor hospodaření služby sociální péče „Domovy pro seniory“

Hospodaření Domova pro seniory Krnov vychází ze zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Domov hospodář se svým rozpočtem autonomně (v souladu s výše uvedeným zákonem a se zřizovací listinou), nicméně, zřizovatel má možnost ovlivňovat hospodaření organizace i přímo, a to prostřednictvím schvalování výše příspěvku zřizovatele z rozpočtu města, schvalováním investic a prostřednictvím závazných ukazatelů.

Domov je oprávněn mimo své hlavní činnosti vykonávat i doplňkovou činnost, která navazuje na hlavní účel organizace, a kterou jí zřizovatel povolil, aby efektivněji využívala všechny své možnosti hospodaření. Na provozování doplňkové činnosti nemohou být použity prostředky ze státního rozpočtu a prostředky od zřizovatele. Doplňková činnost je sledována odděleně od běžného hospodaření.

Rozbor hospodaření domova je proveden za období let 2006 – 2010 zhodnocením hospodaření v návaznosti na nárůst, resp. pokles nákladů a výnosů.

3.2.1.1 Výnosy

Domov financuje svůj hlavní účel a předmět své činnosti z peněžních prostředků získaných z úhrad od uživatelů, z rozpočtu MPSV ČR, z peněžních prostředků přijatých z rozpočtu zřizovatele, z úhrad od zdravotních pojišťoven a vlastní činností. Dále využívá peněžní dary od fyzických a právnických osob a peněžních prostředků ze svých fondů.

Výnosy domova tvoří zejména:

I. Úhrady od uživatelů

Organizace přijímá úhrady od uživatelů za ubytování, stravu a další pomoc zajišťovanou klientům na základě jejich požadavků a potřeb. Významnou část úhrad od klientů tvoří od roku 2007 příspěvek na péči, který nahradil do té doby co do výše zanedbatelný příspěvek na bezmocnost.

V následující tabulce 3.3 je uvedena struktura a výše přijatých úhrad od klientů v letech 2006 – 2010.

Tab. 3.3: Struktura a výše přijatých úhrad od klientů v letech 2006 – 2010 (v tis. Kč)

Výnosové položky	2006	2007	2008	2009	2010
Stravné, ubytování, služby	11 085	10 483	11 269	11 757	11 888
Příspěvek na bezmocnost	739	neexistuje	neexistuje	neexistuje	neexistuje
Příspěvek na péči	neexistuje	4 633	5 403	5 767	6 644
Spoluúčast rodinných příslušníků	-	-	26	15	15
Úhrady od klientů celkem	11 824	15 116	16 698	17 539	18 547

Zdroj: Přehled nákladů a výnosů Domova pro seniory Krnov 2006 – 2010, vlastní zpracování

Z hlediska výnosové stránky lze na základě tabulky 3.3 označit za největší položku z hlediska objemu vytvořených prostředků a zároveň stěžejní z hlediska tvorby výnosů **stravné, ubytování a služby**, které v průběhu sledovaných let narůstaly (výjimku tvoří pouze rok 2007) a činí průměrně 72,4 % všech úhrad od klientů. Nejvyšší podíl této položky na celkových úhradách od klientů lze vysledovat v roce 2006, kdy činí tento podíl téměř 94 % především z důvodu nízkého příspěvku na bezmocnost a nulové spoluúčasti rodinných příslušníků a naopak nejnižší je v roce 2010, a to 64 %. Podíl položky stravné, ubytování a služby k celkovým úhradám od klientů má od roku 2007 klesající tendenci, jelikož nabytí platnosti nového zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Došlo k markantnímu nárůstu celkových úhrad od klientů, a to díky zrušení příspěvku na bezmocnost, jež byl mnohonásobně nahrazen příjmem z **příspěvku na péči**, který je poskytován na základě posouzení závislosti klienta na jiné osobě. Do roku 2006 se přiznaná finanční částka, tzv. bezmocnost nevyplácela klientovi, ale byla odváděna domovu a tvořila pouze 6,3 % podíl na celkových úhradách od klientů. Příspěvek na péči v průběhu let 2007 - 2010 narůstal a činí průměrně 33 % podíl na celkových úhradách od klientů. Nejvyšší podíl této položky na celkových úhradách od klientů lze vysledovat v roce 2010, kdy činí tento podíl téměř 36 %, a

to především z důvodu snížení počtu klientů v I. a II. stupni závislosti a zvýšení počtu klientů ve III. a IV. stupni závislosti.

Dle zákona o sociálních službách příspěvek na péči náleží osobě závislé na pomoci druhých osob. Příjemce příspěvku rozhoduje o tom, zda jej využije na úhradu poskytované služby ze strany instituce, jiné fyzické osoby nebo rodinného příslušníka. To neplatí v případě pobytových sociálních služeb, kdy příspěvek na péči náleží poskytovateli celý. Z výše uvedeného je patrné, že zacílení skladby uživatelů pobytové služby tak, aby byla využívána osobami s vysokým stupněm závislosti, je velmi důležitým faktorem pro hospodaření organizace. Prostřednictvím ekonomiky je tak vytvářen tlak na vedení jednotlivých služeb, aby uzavíraly smlouvy s klienty, kteří tyto služby nejvíce potřebují.

Následující tabulka 3.4 uvádí, kolik klientů za období let 2006 - 2010 pobíralo příspěvek na bezmocnost a příspěvek na péči a v jakém stupni závislosti vždy k 31. 12. daného kalendářního roku.

Tab. 3.4 : Počet klientů pobírající příspěvek na bezmocnost a příspěvek na péči v letech 2006 - 2010

Druh příspěvku	2006	2007	2008	2009	2010
Bezmocnost	73	-	-	-	-
Bez příspěvku	67	40	32	28	21
Stupeň I – lehká závislost	-	44	48	44	40
Stupeň II – středně těžká závislost	-	40	37	42	36
Stupeň III – těžká závislost	-	8	15	18	27
Stupeň IV – úplná závislost	-	5	7	8	12
Celkem	140	137	139	140	136

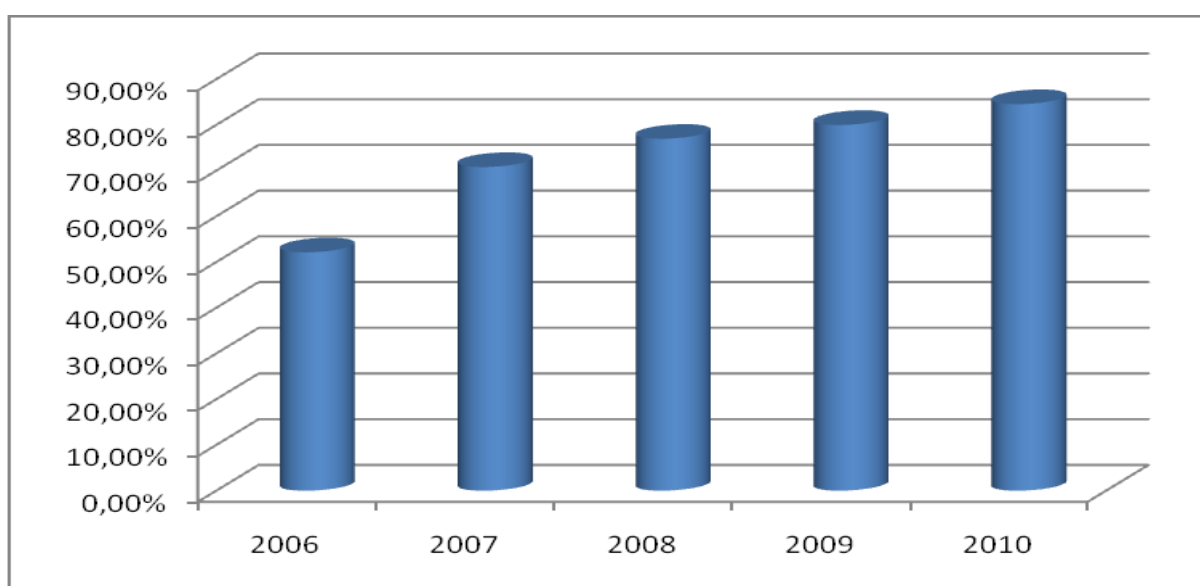
Zdroj: Výroční zprávy Domova pro seniory Krnov 2006 – 2009 a Žádost Domova pro seniory Krnov o dotaci ze státního rozpočtu pro rok 2011, vlastní zpracování

Ve sledovaném období nebyly zaznamenány ve vývoji celkového počtu klientů v domově žádné razantní změny, počet stálých klientů se pohyboval v rozmezí 136 – 140. Z tabulky 3.4 je patrný zhoršující se zdravotní stav klientů, což je nejvýraznější v roce 2009, kdy klesl počet klientů, kteří nemají přiznán příspěvek na péči a klientů v I. stupni závislosti, na úkor zvyšujícímu se počtu klientů ve II., III. a také v tom nejvyšším, IV. stupni závislosti. V roce 2010 se v zařízení nacházelo nejvíce klientů se stupněm lehké závislosti a do domova přinesli 960 tis. Kč (od roku 2011 by domovu přinesl stejný počet klientů pouhých 384 tis. Kč, jelikož došlo ke snížení výše příspěvku v I. stupni závislosti z 2 000 Kč na 800 Kč). Naproti tomu se v zařízení nacházelo nejméně klientů se stupněm úplné závislosti, kteří do domova přinesli 1 728 tis. Kč. Nejvyšší příjem peněžních prostředků organizaci poskytl klienti s těžkou závislostí, a to ve výši 2 592 tis. Kč. Počet klientů, kteří příspěvek na péči

nepobírají, se v jednotlivých letech postupně snižuje, což znamená větší přísun prostředků pro domov. Příspěvek na péči je tedy velmi významným příjmem domova. Všechny prostředky získané z příspěvku na péči jsou poskytnuty na úhradu nákladů související s péčí o klienty domova.

Následující graf 3.2 znázorňuje přepočtený procentuální počet klientů pobírající příspěvek na péči (v roce 2006 bezmocnost) k celkovému počtu klientů organizace v letech 2006 - 2010.

Graf 3.2: Přepočtený procentuální počet klientů pobírající příspěvek na péči (v roce 2006 bezmocnost) k celkovému počtu klientů domova v letech 2006 - 2010

Zdroj: Výroční zprávy Domova pro seniory Krnov 2006 – 2009 a Žádost Domova pro seniory Krnov o dotaci ze státního rozpočtu pro rok 2011, vlastní zpracování

Z grafu je patrné, že v roce 2006 mělo přiznán příspěvek na bezmocnost pouze 52,14 % klientů domova, což je nejméně za sledované období. Počet klientů domova s přiznaným stupněm závislosti rok do roku roste, např. v roce 2007 mělo přiznán stupeň závislosti a tím i příspěvek na péči pouze 97 klientů, což je 70,8 % všech uživatelů a v roce 2009 je to již 112 klientů, což činí již 80 % všech uživatelů. V roce 2010 měl přiznán příspěvek na péči 115 klientů, což je nejvíce ve sledovaném období a činí tedy téměř 85 % všech uživatelů.

Nejmenší podíl na celkových úhradách od klientů je u položky **spoluúčasti rodinných příslušníků**. Dle zákona o sociálních službách není spoluúčast rodinných příslušníků na platbách za poskytnuté služby povinná. Do roku 2007 neexistovaly smlouvy o spoluúčasti rodinných příslušníků, byly jen rozhodnutí v rámci správního řízení. Změna nastala přijetím nového zákona od 1. 1. 2007, domov však začal smlouvy uzavírat většinou až na konci roku

2007, proto v roce 2006 a 2007 tato položka nepřinesla domovu žádný přísun peněžních prostředků. Nejvíce rodinných příslušníků se podílelo na doplatku za pobyt v roce 2008 ve výši 26 tis. Kč, což činí 0,16 % celkových úhrad od klientů. V roce 2009 a 2010 přinesla tato položka domovu 15 tis. Kč, což činí v roce 2009 0,09 % a v roce 2010 0,08 % podíl na celkových úhradách od klientů.

Realizované celkové úhrady od klientů se rok od roku postupně zvyšovaly a během let 2006 – 2010 vzrostly o téměř 57 %. Růst výnosů byl způsoben především zavedením příspěvku na péči. Celkové úhrady od klientů se ve sledovaném období průměrně zvyšovaly o 12 %. Největší meziroční nárůst úhrad od klientů činil v roce 2007, kdy celkové úhrady klientů představovaly 15 116 tis. Kč. Oproti předchozímu roku byly o 3 292 tis. Kč vyšší, což činí nárůst o téměř 28 %, a to především díky nově zavedenému příspěvku na péči. Naopak nejmenší meziroční nárůst úhrad od klientů je zaznamenán v roce 2009, kdy oproti roku 2008 činil pouze 5 %.

II. Dotace ze státního rozpočtu a příspěvek zřizovatele

Domov získává každoročně státní dotaci z MPSV ČR na provoz a příspěvek zřizovatele na provoz. Zvýšením příjmů díky příspěvku na péči se ulehčilo jak státnímu rozpočtu, tak také zřizovateli, což je patrné z následující tabulky 3.5, která uvádí strukturu získaných dotací od MPSV ČR a příspěvků od zřizovatele v letech 2006 – 2010.

Tab. 3.5: Struktura získaných dotací od státu a příspěvku od zřizovatele v letech 2006 – 2010 (v tis. Kč)

Výnosové položky	2006	2007	2008	2009	2010
Dotace státu	9 807	8 200	8 910	9 400	9 000
Příspěvek zřizovatele	4 728	3 309	2 757	3 038	3 416
Dotace celkem	14 535	11 509	11 667	12 438	12 416

Zdroj: Přehled nákladů a výnosů Domova pro seniory Krnov 2006 – 2010, vlastní zpracování

Dotace státu tvoří po položce ubytování, stravné a služby druhou nejvýznamnější výnosovou položkou. **Dotace státu** je poskytována MPSV ČR a ve sledovaných letech představují průměrně 27 % podíl na celkových výnosech organizace. Do roku 2007 stát financoval pobytové sociální služby, a tedy také příspěvkové organizace města Krnova, dotací na lůžko. V roce 2006 činila dotace na lůžko 70 050 Kč. V tomto roce byla dotace od státu nejvyšší, jelikož domov disponoval 140 lůžky, což činí částku 9 807 tis. Kč a téměř 34 % podíl na celkových výnosech organizace. Nejnižší podíl dotace od státu na celkových

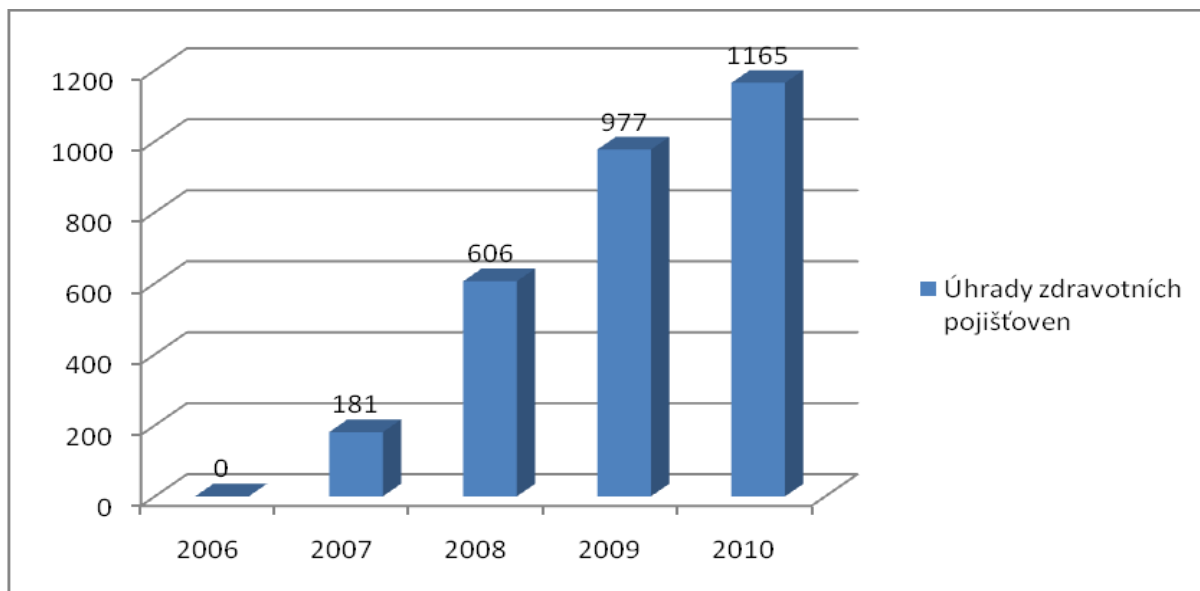
výnosech organizace činil v roce 2010, a to 24 %. **Příspěvek od zřizovatele** představuje ve sledovaném období průměrně 10 % podíl na celkových výnosech organizace. Nejvyšší je tento podíl v roce 2006 a činí 16 % a naopak nejnižší je v roce 2008 a činí 8 %. V roce 2007 dotace ze státního rozpočtu a příspěvek od zřizovatele vykazují markantní pokles, což způsobila legislativní změna financování sociálních služeb, jejichž cílem je zvýšení spoluúčasti klientů domovů pro seniory na úhradách za poskytované služby. Výše příspěvku zřizovatele příspěvkovým organizacím byla a je závislá na způsobu přidělování dotací těmto organizacím ze státního rozpočtu.

III. Platby od zdravotních pojišťoven

Od roku 2007 bylo možné uzavřít se zdravotními pojišťovnami smlouvy o poskytování a úhradě ošetrovatelské péče pojištěncům umístěným v pobytových zařízeních sociálních služeb.

Následující graf 3.3 znázorňuje vývoj úhrad od zdravotních pojišťoven v letech 2006 – 2010.

Graf 3.3: Vývoj úhrad od zdravotních pojišťoven v letech 2006 – 2010 (v tis. Kč)

Zdroj: Přehled nákladů a výnosů Domova pro seniory Krnov 2006 – 2010, vlastní zpracování

Z výše uvedeného grafu je patrné, že příjmy z úhrad od zdravotních pojišťoven rok od roku rostou. Vlivem přijetí nového zákona byly od roku 2007 postupně uzavřeny tzv. zvláštní smlouvy se zdravotními pojišťovnami o poskytování a úhradě ošetrovatelské péče pojištěncům umístěným v pobytových zařízeních sociálních služeb. Od tohoto roku dochází

k postupnému zvyšování úhrad zdravotních pojišťoven, jelikož domov vykazuje víc a víc úkonů pro zdravotní pojišťovny a tvoří v letech 2007 – 2010 průměrně 2 % podíl na celkových výnosech organizace. V roce 2007 činil podíl na celkových výnosech organizace 0,6 % a v roce 2010 již více jak 3 %. V roce 2007 činila tato položka částku 181 tis. Kč a v roce 2010 již 1 165 tis. Kč. Rozdíl v těchto letech je ve výši 984 tis. Kč, což znamená markantní více než 640 % nárůst.

IV. Ostatní výnosy

Ostatní výnosy jsou tvořeny vlastní činností, jež zahrnuje stravné pro vlastní zaměstnance, bývalé zaměstnance (důchodce) domova a klienty zaměstnance Domova jistoty Devětsil. Dále jsou zde zahrnuty dotace poskytnuté Úřadem práce a Moravskoslezským krajem, sponzorské dary a ostatní výnosy zahrnující úroky, fakultativní činnost, úhrady z pojišťoven apod.

Následující tabulka 3.6 uvádí strukturu a výši ostatních výnosů v letech 2006 – 2010.

Tab. 3.6: Struktura a výše ostatních výnosů v letech 2006 – 2010 (v tis. Kč)

Výnosové položky	2006	2007	2008	2009	2010
Vlastní činnost (stravné)	335	1 631	1 707	1 867	1 774
Dotace ÚP	26	72	374	-	-
Dotace MSK	-	-	119	-	-
Sponzorské dary	8	64	79	50	75
Ostatní výnosy	34	49	76	13	52
Ostatní výnosy celkem	403	1 816	2 355	1 930	1 901

Zdroj: Přehled nákladů a výnosů Domova pro seniory Krnov 2006 – 2010, vlastní zpracování

Celkové ostatní výnosy mají ve sledovaném období kolísavou tendenci. Z hlediska výnosové stránky lze na základě tabulky 3.6 označit za největší položku z hlediska objemu vytvořených prostředků **vlastní činnost**, a to především díky zajišťování stravování pro vlastní zaměstnance, pro klienty Domova jistoty Devětsil a pro bývalé zaměstnance (důchodce) domova. Ve sledovaném období činí tato položka průměrně téměř 90 % podíl na celkových ostatních výnosech organizace. Z tabulky 3.6 je patrný výrazný meziroční nárůst v roce 2007 z důvodu změny účtování cen stravného pro klienty Domova jistoty Devětsil. V roce 2006 domov účtoval částky za stravné jako pro vlastní strávnický a od roku 2007 začal fakturovat stravné vyšší, stejné jako pro cizí strávnický. V roce 2006 se jednalo o výnos v částce 335 tis. Kč, v roce 2007 1 631 tis. Kč, což činí meziroční nárůst o 1 296 tis. Kč.

Dotace poskytnuté z Úřadu práce v roce 2006 a 2007 organizace získala na aktivní politiku zaměstnanosti na úhradu mzdových nákladů na pracovníka, který pracoval v domově na základě dohody s Úřadem práce Bruntál. Nejvyšší dotaci z Úřadu práce získal domov v roce 2008 a jednalo se o poskytnutí mzdového příspěvku na nově vytvořené pracovní místo. Dotace představovala částku 374 tis. Kč, což činí téměř 16 % podíl na celkových ostatních výnosech organizace. V roce 2008 se organizaci podařilo získat dotaci z Moravskoslezského kraje na přebudování stávající domovské knihovny na moderní clientské informační centrum. Díky dotaci ve výši 119 tis. Kč, vznikla nová knihovna vybavena počítači pro potřeby uživatelů a činí tak 5,05 % podíl na celkových ostatních výnosech domova.

Položka **sponzorské dary** má ve sledovaném období kolísající tendenci. Nejnižší 2 % podíl na celkových ostatních výnosech má domov v roce 2006, a to ve výši 8 tis. Kč. Naopak nejvyšší je v roce 2010, a to 75 tis. Kč, což je téměř 4 % podíl na celkových ostatních výnosech domova. Díky sponzorským darům mohl domov ve sledovaném období realizovat společenské a kulturní akce pro uživatele, pořídit prezentační materiály domova nebo zdravotnický materiál (čtyřkolové chodítka, tonometr).

Položka **ostatní výnosy** má také ve sledovaném období kolísající tendenci a zahrnuje především přijaté úroky z bankovního účtu a fakultativní činnost pro klienty. Nejnižší podíl na celkových ostatních výnosech představuje v roce 2009, a to částkou 13 tis. Kč a 0,7 % podílem. Naopak nejvyšší 8,4 % podíl je v roce 2006 ve výši 34 tis. Kč.

V. Výnosy z doplňkové činnosti

Výnosy z doplňkové činnosti jsou tvořeny stravným pro cizí osoby, pronájmy nebytových prostor a půjčováním movitého majetku a motorových vozidel. V následující tabulce 3.7 je uvedena struktura a výše výnosů z doplňkové činnosti v letech 2006 – 2010.

Tab. 3.7: Struktura a výše výnosů z doplňkové činnosti v letech 2006 – 2010 (v tis. Kč)

Výnosové položky	2006	2007	2008	2009	2010
Stravné cizí	2 317	2 856	3 273	3 200	3 349
Pronájem	51	51	78	95	102
Doplňková činnost celkem	2368	2 907	3 351	3 295	3 451

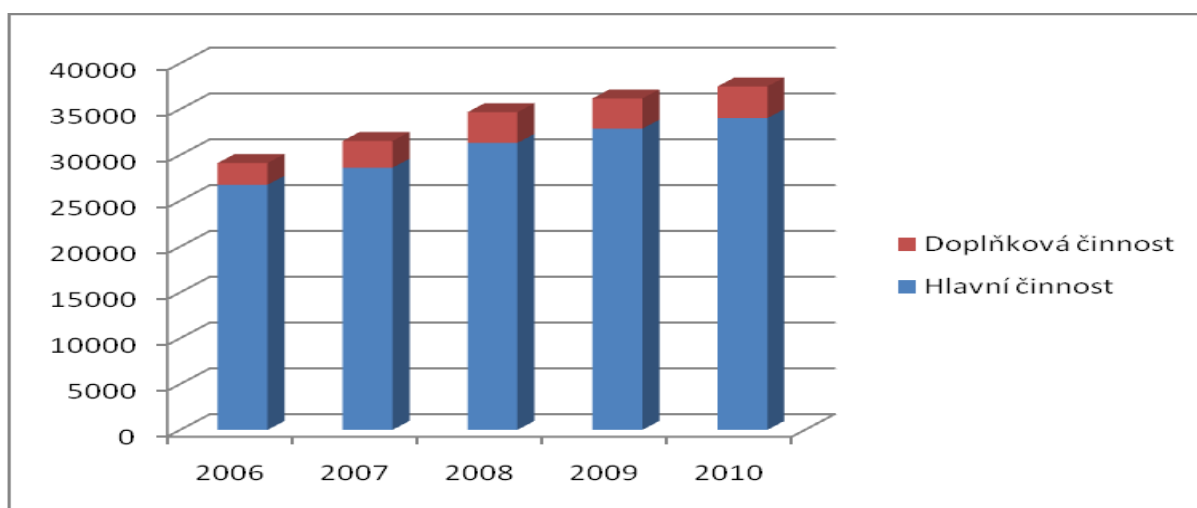
Zdroj: Přehled nákladů a výnosů Domova pro seniory Krnov 2006 – 2010, vlastní zpracování

Výnosy z doplňkové činnosti mají ve sledovaném období vzestupnou tendenci, výjimku tvoří pouze rok 2009, kdy došlo k menšímu poklesu počtu cizích strávníků.

Z hlediska výnosové stránky lze na základě tabulky 3.7 označit za největší položku z hlediska objemu vytvořených prostředků a zároveň stěžejní z hlediska tvorby výnosů z doplňkové činnosti **stravné pro cizí osoby** (pro klienty pečovatelské služby, krnovské hasiče, celodenní strava krnovským sportovním klubům v letních měsících, od roku 2010 také pro zaměstnance Domova jistoty Devětsil a další přihlášené strávnický), které v průběhu sledovaných let narůstaly (výjimku tvoří pouze rok 2009) a činí ve sledovaném období průměrně téměř 98 % podíl na celkových výnosech z doplňkové činnosti. Tento podíl nevykazuje v jednotlivých letech obrovské výkyvy, pohybuje se v rozmezí 97,1 – 98,3 %. Naopak **pronájmy** tvoří průměrně pouhých 2 % podíl na celkových výnosech z doplňkové činnosti a pohybuje se v rozmezí 1,8 – 3 %. Výnosy z pronájmů se ve sledovaném období zvyšují, v roce 2006 a 2007 představovaly částku 51 tis. Kč a v roce 2010 již 102 tis. Kč, což je 100 % nárůst. Růst této položky je způsoben vlivem každoročního zvyšování cen za energie, čímž se domovu neustále zvyšují režijní náklady a organizace musí každoročně zvyšovat pronájmy nebytových prostor (bufet, kadeřnictví, kosmetika, rehabilitace).

V průběhu celého zkoumaného období byla mnohonásobně přínosnější z hlediska vytvořených finančních prostředků činnost hlavní. Následující graf 3.4 znázorňuje vývoj výnosů z hlavní a doplňkové činnosti v letech 2006 – 2010.

Graf 3.4: Vývoj výnosů z hlavní a doplňkové činnosti v letech 2006 – 2010 (v tis. Kč)

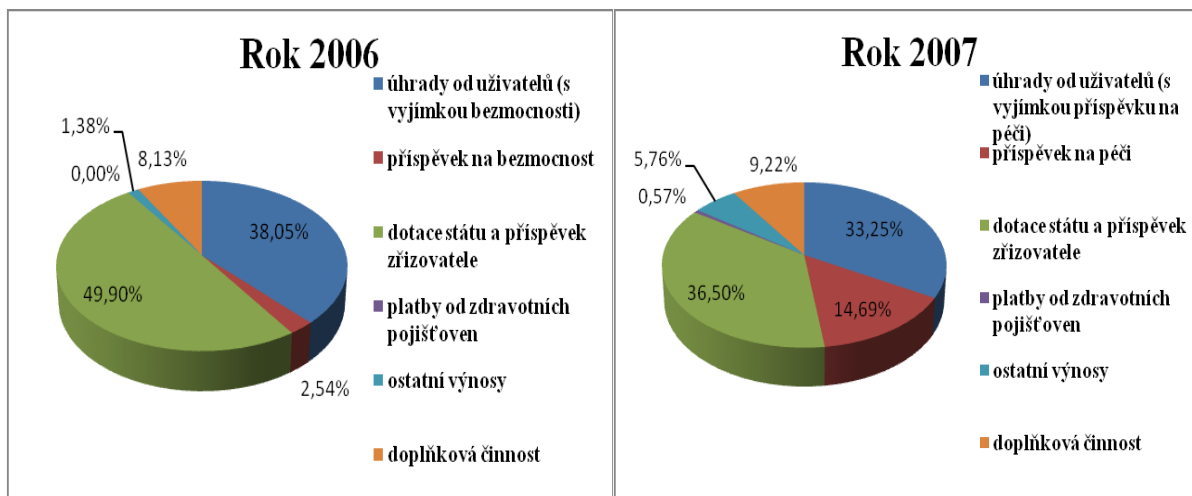
Zdroj: Přehled nákladů a výnosů Domova pro seniory Krnov 2006 – 2010, vlastní zpracování

Ve sledovaném období se doplňková činnost průměrně podílí 9 % na celkových výnosech organizace. V roce 2006 byly finanční prostředky získané z hlavní a doplňkové

činnosti ve výši 29 130 tis. Kč, doplňková činnost činila 2 368 tis. Kč a podílí se tak 8,1 % na celkových výnosech organizace. V roce 2007 byly realizovány výnosy z hlavní a doplňkové činnosti ve výši 31 529 tis. Kč. Z této částky připadalo na doplňkovou činnost 2 907 tis. Kč, což činí 9,2 % podíl na celkových výnosech organizace. V následujícím roce představovaly výnosy z hlavní a doplňkové činnosti 34 677 tis. Kč, doplňková činnost činila 3 351 tis. Kč, což je 9,7 % podíl na celkových výnosech organizace. V roce 2009 bylo v hlavní a doplňkové činnosti získáno 36 179 tis. Kč, v činnosti doplňkové 3 295 tis. Kč a činí tedy 9,1 % podíl. V roce 2010 došlo ke zvýšení výnosů z hlavní a doplňkové činnosti na 37 480 tis. Kč, přičemž 3 451 tis. Kč bylo vytvořeno prováděním doplňkové činnosti a činí 9,2 % podíl.

Vlivem fungování nového zákona (příspěvku na péči) jsou největší rozdíly v celkových výnosech patrné v letech 2006 a 2007. Následující graf 3.5 a 3.6 srovnává v letech 2006 a 2007 výnosy Domova pro seniory.

Graf č. 3.5 a 3.6: Srovnání výnosů Domova pro seniory v letech 2006 a 2007

Zdroj: Přehled nákladů a výnosů Domova pro seniory Krnov za rok 2006 a 2007, vlastní zpracování

Rok 2007 je rokem zlomovým, což je patrné i z výše uvedených grafů, jelikož nabyl platnosti nový zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Největší rozdíly jsou u získaných dotací od státu a příspěvku zřizovatele a u příspěvku na bezmocnost a na péči. V roce 2006 dotace státu a příspěvek zřizovatele představují 49,9 % a v roce 2007 pouze 36,5 % podíl na celkových výnosech domova. V roce 2006 příspěvek na bezmocnost představuje 2,54 % a v roce 2007 příspěvek na péči již 14,69 % podíl na celkových výnosech organizace. Díky

zvýšeným příjmům z příspěvku na péči (příspěvek na péči náleží ze zákona poskytovateli pobytové sociální služby s celoročním pobytem), se může od roku 2007 stát a zřizovatel podílet na financování menším podílem. Úhrady od uživatelů činí v roce 2006 38,05 % a v roce 2007 33,25 % podíl na celkových výnosech organizace. V roce 2006 činí doplňková činnost 8,13 % podíl na celkových výnosech domova a v roce 2007 9,22 %. Položka ostatní výnosy představuje v roce 2006 1,38 % a v roce 2007 5,76 % podíl na celkových výnosech domova. Nejmenší podíl na celkových výnosech domova představuje v obou letech položka platby od zdravotních pojišťoven, jež v roce 2006 činí 0 % a v roce 2007 již 0,57 %.

3.2.1.2 Náklady

Základními položkami nákladů, které domovu ve sledovaném období vznikly jak v hlavní, tak doplňkové činnosti jsou osobní a materiálové náklady, spotřeba energie, služby a ostatní náklady.

V následujících tabulkách 3.8 a 3.9 je uvedena struktura a výše nákladů z hlavní a doplňkové činnosti v letech 2006 – 2010.

Tab. 3.8: Struktura a výše nákladů z hlavní činnosti v letech 2006 – 2010 (v tis. Kč)

Nákladové položky	2006	2007	2008	2009	2010
Mzdové náklady	10 637	11 088	12 195	13 724	14 365
Sociální a zdravotní pojištění	3 752	3 751	4 358	4 434	4 949
Ostatní osobní náklady	257	276	439	407	329
Osobní náklady celkem	14 646	15 115	16 992	18 566	19 643
Potraviny, prádlo, oděv, obuv	4 275	4 693	4 683	4 843	5 025
Zdravotnický a všeobecný materiál	920	1 298	1 429	1 420	1 463
DHIM	562	843	1 212	887	772
Materiálové náklady celkem	5 757	6 834	7 324	7 150	7 260
Opravy a údržba	604	758	817	1 087	448
Spoje	129	135	123	133	129
Ostatní služby	962	1 292	1 200	1 072	1 277
Služby celkem	1 695	2 185	2 140	2 292	1 854
Energie a pohonné hmoty	2 746	2 930	2 952	3 228	3 809
Ostatní daně a poplatky	655	480	614	418	509
Odpisy investičního majetku	1 312	1 307	1 456	1 530	1 364
Ostatní náklady celkem	1 967	1 787	2 070	1 948	1 873
Náklady celkem	26 811	28 851	31 478	33 184	34 439

Zdroj: Přehled nákladů a výnosů Domova pro seniory Krnov 2006 – 2010, vlastní zpracování

Tab. 3.9: Struktura a výše nákladů z doplňkové činnosti v letech 2006 – 2010 (v tis. Kč)

Nákladové položky	2006	2007	2008	2009	2010
Mzdové náklady	486	544	640	592	822
Sociální a zdravotní pojištění	172	195	227	204	283
Ostatní osobní náklady	10	11	12	12	16
Osobní náklady celkem	668	750	879	808	1 121
Potraviny, prádlo, oděv, obuv	1435	1 767	1 850	1 663	1 532
Všeobecný materiál	52	89	119	119	55
DHIM	3	6	2	10	-
Materiálové náklady celkem	1 490	1 862	1 971	1 792	1 588
Opravy a údržba	9	35	24	12	-
Ostatní služby	11	9	9	5	52
Služby celkem	20	44	32	17	52
Energie	146	156	345	342	168
Ostatní náklady	31	28	45	50	73
Náklady celkem	2 355	2 840	3 272	3 009	3 001

Zdroj: Přehled nákladů a výnosů Domova pro seniory Krnov 2006 – 2010, vlastní zpracování

Z výše uvedených tabulek vyplývá, že ve všech zkoumaných letech finanční náročnost provádění hlavní činnosti mnohonásobně překračuje náročnost činnosti doplňkové. Vývoj celkových nákladů má ve sledovaném období rostoucí tendenci. V roce 2006 činily náklady z hlavní a doplňkové činnosti 29 166 tis. Kč, doplňková činnost činila 2 355 tis. Kč, což je 8,07 % celkových nákladů. V roce 2007 byly realizovány náklady z hlavní a doplňkové činnosti ve výši 31 691 tis. Kč. Z této částky připadalo na doplňkovou činnost 2 840 tis. Kč, což činí 8,96 % z celkových nákladů. V následujícím roce celkové náklady představovaly 34 750 tis. Kč, doplňková činnost tvořila 3 272 tis. Kč, což činí 9,42 % z celkových nákladů. V roce 2009 bylo na hlavní a doplňkovou činnost vynaloženo 36 193 tis. Kč, na činnost doplňkovou 3 009 tis. Kč, což činí 8,31 % z celkových nákladů domova. Stejně jako v předchozích obdobích, tak i v roce 2010 se projevovala vzestupná tendence výše celkových nákladů domova. Došlo ke zvýšení celkových nákladů na 37 440 tis. Kč, přičemž 3 001 tis. Kč bylo dosaženo v rámci doplňkové činnosti a činí 8,02 % celkových nákladů. Oproti roku 2006 došlo ke zvýšení celkových nákladů o 8 274 tis. Kč, což činí nárůst o 28,37 %.

Největší finanční zatížení organizace z hlavní činnosti tvoří **osobní náklady**, resp. mzdové náklady a s nimi spojené odvody na sociální a zdravotní pojištění. Osobní náklady tvoří v průměru 55 % z celkových nákladů organizace. Výše těchto nákladů postupně s přibývajícími léty stoupala, přičemž nedošlo k výraznému navýšení mezi žádným z analyzovaných období. Náklady na mzdy se každoročně neustále zvyšují v průměru 7,7 %. Příčinou je zvyšování počtu zaměstnanců domova a také zvyšování mzdových průměrů.

Nejvýznamnější nákladová položka dosáhla v roce 2010 částky 19 643 tis. Kč. Tato částka byla o 4 997 tis. Kč vyšší než v roce 2006, což činí přes 34 % nárůst těchto nákladů. Hlavním důvodem tohoto růstu je zvýšení počtu pracovníků o 13 osob v období let 2006 – 2010, kdy v roce 2006 bylo zaměstnáno 64 osob a v roce 2010 již vykonávalo činnost domova 77 zaměstnanců. Největší podíl na celkových nákladech z doplňkové činnosti tvořily **spotřebované nákupy** zahrnující spotřebu materiálu. Nejvyšší výnosy z doplňkové činnosti jsou tvořeny ze stravného, tudíž je zřejmé, že nejvyšší náklady budou právě ve spotřebě materiálu, resp. potravin. Tato kategorie nákladů vykazovala po celé období kolísající tendence a tvoří průměrně 60 % podíl na celkových nákladech z doplňkové činnosti.

Druhý největší podíl na celkových nákladech z hlavní činnosti domova představovaly v průběhu celého období **spotřebované nákupy** zahrnující spotřebu materiálu, která je v největší míře tvořena spotřebou potravin na stravování klientů a nákupy ochranných prostředků pro pracovníky. Dále jsou materiálové náklady tvořeny zdravotnickým a všeobecným materiálem (nákupem čistících a pracích prostředků). Tato kategorie nákladů vykazovala po celé období rostoucí tendenci. V roce 2008 došlo k výraznému zvýšení u položky DHIM na 1 212 tis. Kč, což bylo způsobeno úhradami na nákup prostředků určených k dovybavení jednotlivých úseků domova. Mezi nejvýznamnější patří např. nákup počítačů, tiskáren a čteček čárových kódů za 303 tis. Kč, dále nábytek ve výši 176 tis. Kč, polohovací lůžka za 165 tis. Kč, drtičky bio WC misek za 117 tis. nebo vozíky na prádlo ve výši 116 tis. Kč. Celkové materiálové náklady mají ve sledovaném období vzestupnou tendenci (výjimku tvoří pouze rok 2009) a tvoří průměrně 21 % podíl na celkových nákladech z hlavní činnosti. Druhý největší podíl na celkových nákladech z doplňkové činnosti domova představovaly v průběhu celého období **osobní náklady**, resp. mzdové náklady a s nimi spojené odvody na sociální a zdravotní pojištění. Osobní náklady tvoří v průměru 29 % z celkových nákladů organizace z doplňkové činnosti. Výše těchto nákladů postupně s přibývajícími léty stoupala. Nejvyšší je tato položka v roce 2010 ve výši 1 121 tis. Kč byla o 453 tis. Kč vyšší než v roce 2006, což činí téměř 68 % nárůst těchto nákladů.

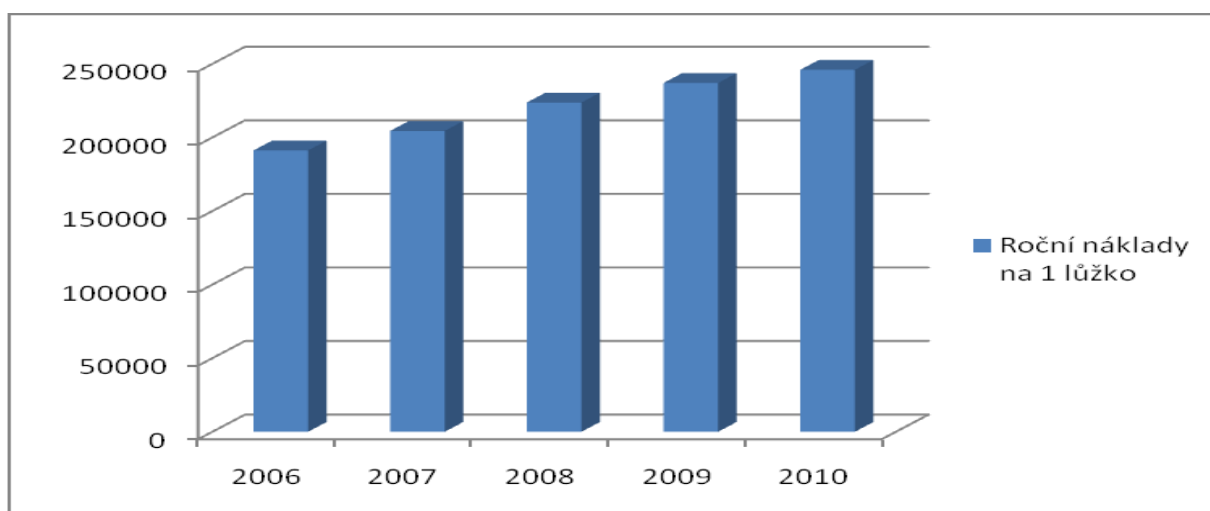
Třetí největší položkou z hlediska objemu vynaložených nákladů z hlavní i doplňkové činnosti tvoří **energie a pohonné hmoty**. V průběhu celého období se objevoval rostoucí trend, což je způsobeno téměř každoročním navýšením cen dodávek tepla a teplé vody, elektrické energie, plynu, ale také vodného a stočného. Díky těmto skutečnostem dosáhla celková spotřeba energie z hlavní i doplňkové činnosti v roce 2010 částku 3 977 tis. Kč, což je navýšení oproti roku 2006 o 1 085 tis. Kč a činí tedy ve sledovaném období 37,5 % nárůst. Průměrně se jedná o 8 % meziroční nárůst spotřeby energií.

Přesto, že je domov zařízení relativně nové, potřeba provádění oprav a údržbových prací je stále častější, náročnější a především nákladnější. V roce 2009 bylo na opravy a údržby vynaloženo nejvíce prostředků, a to 1 087 tis. Kč, což bylo způsobeno především periodickým malováním objektu ve výši 234 tis. Kč, dále např. výměnou světel, ventilátorů a opravou rozvaděčů za 53 tis. Kč, opravou kuchyňského zařízení ve výši 63 tis. Kč atd. Běžnou údržbu a drobné opravy provádí domov vlastními silami, rekonstrukce, opravy strojního zařízení a opravy většího rozsahu se provádí dodavatelsky. Největší podíl na celkových službách domova z hlavní činnosti má však položka ostatní služby, a to průměrně téměř 58 %. Tato položka zahrnuje v největší míře likvidaci odpadů (svoz komunálního odpadu, svoz nebezpečného odpadu), jež pro domov zajišťují odborné firmy. Dále zde patří také telefonní poplatky, poštovné, školení, povinné revize, cestovné, školení a vzdělávání pracovníků atd.

Realizované celkové náklady se rok od roku postupně zvyšovaly a během let 2006 – 2010 vzrostly o více jak 28 %. Celkový růst nákladů v jednotlivých letech je spojen především se stále se zhoršujícím zdravotním stavem klientů, dále zvýšením počtu pracovníků a tudíž zvýšením mzdových nákladů a s tím souvisejícím sociálním a zdravotním pojištěním, zvyšováním cen pohonných hmot, dodávek tepla a teplé vody, elektrické energie, plynu, vodného a stočného, ale také růstem cen potravin a zdravotnického materiálu.

Výše uvedené celkové náklady mají vliv na stále se zvyšující průměrné roční náklady na 1 lůžko. Od roku 2006 do roku 2010 byl jejich růst téměř 29 %. Stav nákladů na 1 lůžko klienta za jednotlivá léta lze shlédnout v následujícím grafu 3.7.

Graf 3.7: Vývoj průměrných ročních nákladů na 1 lůžko klienta v letech 2006 – 2010 (v Kč)

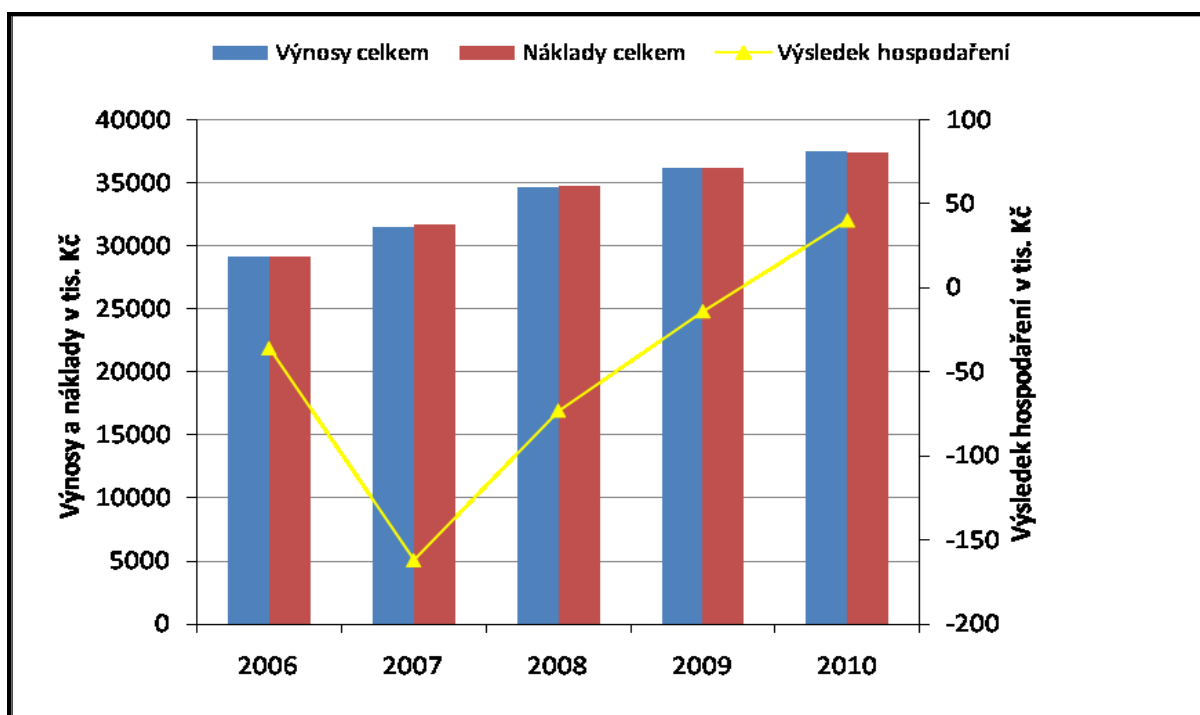

Zdroj: Přehled nákladů a výnosů Domova pro seniory Krnov 2006 – 2010, vlastní zpracování

Roční náklady na 1 lůžko klienta v sobě zahrnují náklady na provoz, opravy a údržby zařízení, rovněž i mzdové náklady či náklady související s poskytováním služeb pro uživatele domova. Tyto náklady jsou hrazeny ze státní dotace MPSV ČR, z příspěvku na péči, z úhrad přijatých od klientů, z prostředků zdravotních pojišťoven či vlastních prostředků organizace.

Následující graf 3.8 znázorňuje vývoj hospodaření Domova pro seniory Krnov v letech 2006 – 2010.

Graf 3.8: Vývoj hospodaření Domova pro seniory Krnov v letech 2006 – 2010 (v tis. Kč)

Zdroj: Přehled nákladů a výnosů Domova pro seniory Krnov 2006 – 2010, vlastní zpracování

Hospodaření domova za rok 2006 bylo ziskové a činilo 95 tis. Protože bylo nutno provést dodatečný odvod daně z příjmů za rok 2004 ve výši 131 tis. Kč, byla tato částka zahrnuta do nákladů roku 2006 a z tohoto důvodu je celkový hospodářský výsledek za rok 2006 minusový a činí – 36 tis. Kč. Počínaje tímto rokem zvolil zřizovatel při tvorbě rozpočtu takovou strategii, aby v následujících letech nekončilo hospodaření domova ziskem, který by podléhal zdanění, nýbrž naopak ve ztrátě. Na konci účetního období proto docházelo k zřizovatelem schválenému transferu finančních prostředků. Hospodaření domova za rok 2007 bylo ziskové ve výši 824 tis. Kč. Na základě tohoto přebytkového hospodaření byl zřizovatel požádán o převedení provozních finančních prostředků na investiční. Zřizovatel žádosti vyhověl a vedení domova mohlo nakoupit potřebné vybavení v hodnotě téměř milion Kč. Po této úpravě je celkový hospodářský výsledek za rok 2007 minusový a činí – 162 tis.

Kč. Hospodaření domova za rok 2008 bylo ziskové ve výši 786 tis. Na základě tohoto přebytkového hospodaření byl zřizovatel opět požádán o převedení provozních finančních prostředků na investiční. Zřizovatel žádosti vyhověl a vedení domova mohlo nakoupit potřebné vybavení v hodnotě 859 tis. Kč. Celkový hospodářský výsledek za rok 2008 po převedení finančních prostředků je tedy minusový a činí – 73 tis. Kč. Hospodaření domova za rok 2009 bylo ziskové ve výši 396 tis. Kč a opět i v tomto roce zřizovatel převedl provozní finanční prostředky v hodnotě 410 tis. Kč na investiční. Celkový hospodářský výsledek za rok 2009 po převedení finančních prostředků je tedy minusový a činí - 14 tis. Kč. Hospodaření domova za rok 2010 bylo ziskové ve výši 40 tis. Kč. Na základě usnesení Rady města Krnova bude v průběhu března 2011 tento přebytkový výsledek hospodaření přerozdělen do rezervního fondu domova.

Podstatnou měrou k celkovému hospodářskému výsledku přispělo provádění doplňkové činnosti, dosažený zisk z doplňkové činnosti slouží ke krytí zvýšených potřeb činnosti hlavní. Výsledek hospodaření z doplňkové činnosti musí vždy vykazovat kladnou hodnotu hospodaření, což Domov pro seniory po celé sledované období splňuje a přispívá tak k účinnému využití lidských zdrojů a majetku organizace. Doplňková činnost je provozována především formou zajišťování stravování pro cizí osoby a pronájmem nebytových prostor bez poskytování jiných než základních služeb.

Přehled výnosů, nákladů a hospodářského výsledku Domova pro seniory Krnov v letech 2006 – 2010 je uveden v příloze č. 4.

3.3 Domov jistoty Devětsil

Od roku 1965 Domov jistoty Devětsil sloužil převážně ženám, u kterých byla diagnostikována demence, Alzheimerova demence a jiné nemoci stáří související s duševním zdravím člověka. Od roku 1996 má zařízení přiznán statut náročné ošetrovatelské péče a v roce 2007 získal registraci dle par. 50 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, tj. Domov se zvláštním režimem. Cílovou skupinu tvoří ženy v seniorském věku, které dosáhly věku rozhodného pro přiznání starobního důchodu a které pro trvalé změny zdravotního stavu potřebují podporu a péči, která jim nemůže být poskytnuta členy jejich rodiny, pečovatelskou službou nebo jinou službou sociální péče.

Posláním tohoto zařízení je nabídnout nový domov občanům seniorského věku, kteří pro svůj zdravotní stav již nemohou žít ve vlastním prostředí, pomoc a péče jim nemůže být z jakéhokoliv důvodu poskytnuta členy jejich rodiny, pečovatelskou službou nebo jinou terénní službou sociální péče.

Cílem domova je poskytovat občanům kvalitní a odbornou sociální službu, dále odbornou pomoc rodinám pečující o své nemocné příbuzné v přirozeném domácím prostředí a usilovat o to, aby byly služby poskytovány v důstojném a odpovídajícím prostředí nového zařízení – domova pro seniory se zvláštním režimem respektující potřeby klientů a trendy moderních zařízení pobytových služeb.

V Domově jistoty Devětsil je poskytována komplexní péče, zejména ubytování, stravování a úkony péče. Poskytovatel může poskytovat další činnosti dle přání uživatele a možnosti poskytovatele, jedná se o činnosti fakultativní. Celkový počet zaměstnanců dle stavu k 31. 12. 2010 je 27. Organizační strukturu zařízení zobrazuje příloha č. 5. Převážně je v zařízení poskytována služba mající ošetrovatelský charakter, zdravotní (ošetrovatelská) péče je poskytována 97 % z celkového počtu uživatelů. Schválená kapacita domova je 35 ubytovacích míst ve dvou jednolůžkových pokojích, ostatní pokoje jsou tří a více lůžkové.

V současnosti se řeší budoucnost domova, jelikož se domov nachází v pronajatém objektu a nájemní smlouva končí dnem 31. 12. 2012.

3.3.1 Rozbor hospodaření domova se zvláštním režimem

V této části práce budou analyzovány výnosy a náklady pobytové služby domova se zvláštním režimem, které byly získány prováděním hlavní činnosti. Doplnkovou činnost zřizovatel ve zřizovací listině sice povolil, ale vzhledem k problematickému umístění objektu tuto možnost domov nevyužívá.

Hospodaření Domova jistoty Devětsil vychází ze zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Finanční hospodaření organizace je ovlivněno přímým vlivem zřizovatele na ekonomické rozhodování organizace. Město Krnov rozhoduje o použití finančních prostředků ze svého rozpočtu pro organizaci, a to prostřednictvím schváleného příspěvku a závazných ukazatelů.

Rozbor hospodaření domova je proveden za období let 2006 – 2010 zhodnocením hospodaření v návaznosti na nárůst, resp. pokles nákladů.

3.3.1.1 Výnosy

Domov financuje svůj hlavní účel a předmět své činnosti z peněžních prostředků získaných z úhrad od uživatelů, z rozpočtu MPSV ČR, z peněžních prostředků přijatých z rozpočtu zřizovatele a z úhrad od zdravotních pojišťoven. Dále využívá peněžní dary od fyzických a právnických osob a peněžních prostředků ze svých fondů.

Výnosy domova tvoří zejména:

I. Úhrady od uživatelů

Organizace přijímá úhrady od uživatelů za ubytování, stravu a další pomoc zajišťovanou klientům na základě jejich požadavků a potřeb.

V následující tabulce 3.10 je uvedena struktura a výše přijatých úhrad od klientů v letech 2006 – 2010.

Tab. 3.10: Struktura a výše přijatých úhrad od klientů v letech 2006 – 2010 (v tis. Kč)

Výnosové položky	2006	2007	2008	2009	2010
Stravné, ubytování, služby	2 178	2 555	2 713	2 932	2 883
Příspěvek na bezmocnost	369	neexistuje	neexistuje	neexistuje	neexistuje
Příspěvek na péči	neexistuje	2 781	2 833	2 847	3 252
Spoluúčast rodinných příslušníků	-	2	12	39	48
Úhrady od klientů celkem	2 547	5 338	5 558	5 818	6 183

Zdroj: Přehled nákladů a výnosů Domova jistoty Devětsil 2006 – 2010, vlastní zpracování

Položka **stravné, ubytování a služby** v průběhu sledovaných let narůstala, výjimku tvoří pouze rok 2010, což bylo způsobeno neobsazeností lůžek v průběhu roku. Průměrně činí tato položka ve sledovaných letech téměř 56 % všech úhrad od klientů. Nejnižší podíl této položky na celkových úhradách od klientů lze vysledovat v roce 2010, a to 46,6 %. Naopak nejvyšší je v roce 2006, kdy činí tento podíl téměř 86 % především z důvodu nabytí platnosti nového zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Došlo k nárůstu celkových úhrad od klientů, a to díky zrušení příspěvku na bezmocnost, jež byl mnohonásobně nahrazen příjmem z **příspěvků na péči**, který je poskytován na základě posouzení závislosti klienta na jiné

osobě. Do roku 2006 se přiznaná finanční částka, tzv. bezmocnost nevyplácela klientovi, ale byla odváděna domovu a tvořila pouze 14,5 % podíl na celkových úhradách od klientů. Na základě tabulky 3.10 lze označit za největší položku příspěvek na péči, což odpovídá skutečnosti, že je v zařízení poskytována služba, která má převážně sociálně-ošetrovatelský charakter. Příspěvek na péči v průběhu let 2007 - 2010 narůstal a činí průměrně 51,2 % podíl na celkových úhradách od klientů. Nejvyšší podíl této položky na celkových úhradách od klientů lze vysledovat v roce 2010, kdy činí tento podíl téměř 53 %, a to především z důvodu zvýšení počtu klientů ve IV. stupni závislosti.

Následující tabulka 3.11 uvádí, kolik klientů za období let 2006 - 2010 pobíralo příspěvek na bezmocnost a příspěvek na péči a v jakém stupni závislosti vždy k 31. 12. daného kalendářního roku.

Tab. 3.11 : Počet klientů pobírající příspěvek na bezmocnost a příspěvek na péči v letech 2006 - 2010

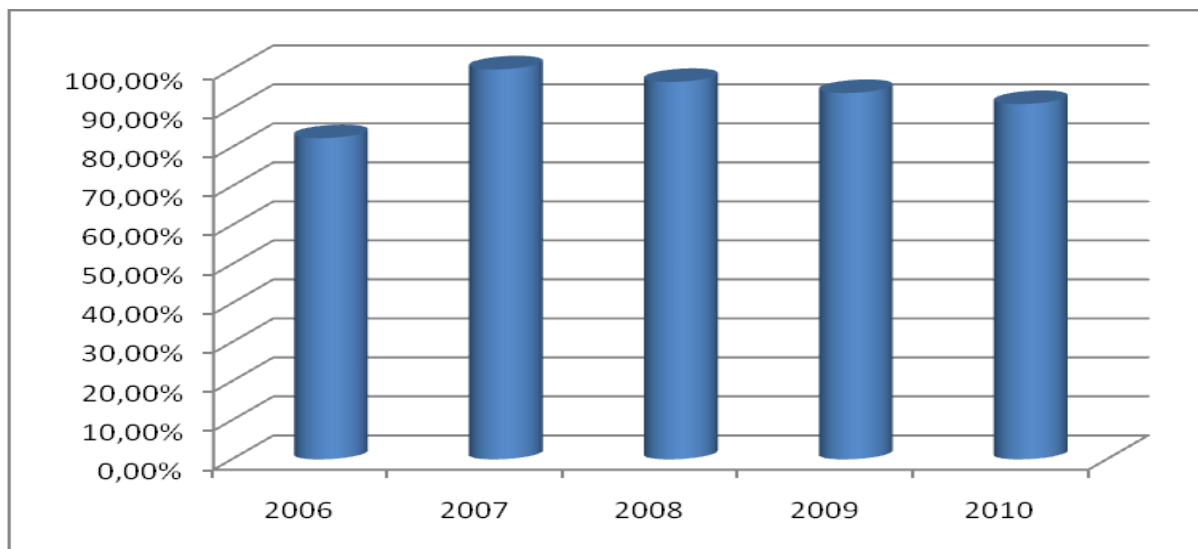
Druh příspěvku	2006	2007	2008	2009	2010
Bezmocnost	28	-	-	-	-
Bez příspěvku	6	-	1	2	3
Stupeň I – lehká závislost	-	7	4	3	2
Stupeň II – středně těžká závislost	-	8	11	10	8
Stupeň III – těžká závislost	-	8	5	8	8
Stupeň IV – úplná závislost	-	11	10	10	13
Celkem	34	34	31	33	34

Zdroj: Výroční zprávy Domova jistoty Devětsil 2006 – 2010, vlastní zpracování

Ve sledovaném období nebyly zaznamenány ve vývoji celkového počtu klientů v domově žádné razantní změny, počet stálých klientů se pohyboval v rozmezí 31 – 34. Z tabulky 3.11 je patrný zhoršující se zdravotní stav klientů, což je nejvýraznější v roce 2010, kdy klesl počet klientů v I. stupni závislosti a zvýšil se počet klientů ve IV. stupni závislosti. V roce 2010 se nejméně klientů v zařízení nacházelo se stupněm lehké závislosti a do domova přinesli pouhých 48 tis. Kč (od roku 2011 by domovu přinesl stejný počet klientů 19,2 tis. Kč, jelikož došlo ke snížení výše příspěvku v I. stupni závislosti z 2 000 Kč na 800 Kč). Naproti tomu se v zařízení nacházelo nejvíce klientů se stupněm úplné závislosti, kteří do domova přinesli 1 872 tis. Kč. Počet klientů, kteří mají nárok na příspěvek na péči ve stupni závislosti I. a II. se v jednotlivých letech postupně snižuje, ve stupni III. a IV. naopak zvyšuje, což znamená větší přísun prostředků pro domov. Příspěvek na péči je tedy velmi významným příjmem domova. Všechny prostředky získané z příspěvku na péči jsou poskytnuty na úhradu nákladů související s péčí o klienty domova.

Následující graf 3.9 znázorňuje přepočtený procentuální počet klientů pobírající příspěvek na péči (v roce 2006 bezmocnost) k celkovému počtu klientů organizace v letech 2006 - 2010.

Graf 3.9: Přepočtený procentuální počet klientů pobírající příspěvek na péči (v roce 2006 bezmocnost) k celkovému počtu klientů domova v letech 2006 - 2010

Zdroj: Výroční zprávy Domova jistoty Devětsil 2006 – 2010, vlastní zpracování

Z grafu je patrné, že v roce 2006 mělo přiznán příspěvek na bezmocnost pouze 82,35 % klientů domova, což je nejméně za sledované období. Počet klientů domova s přiznaným stupněm závislosti byl nejvyšší v roce 2007 a činil 100 %, všichni uživatelé domova měli přiznán příspěvek na péči. Nejméně uživatelů mělo přiznán příspěvek na péči v roce 2010, a to 31, což je 91,12 % všech uživatelů. I přesto tento rok přinesl domovu nejvíce peněžních prostředků za období let 2007 – 2010, a to především díky zvýšenému počtu uživatelů ve IV. stupni závislosti.

Nejmenší podíl na celkových úhradách od klientů je u položky **spoluúčasti rodinných příslušníků**, jež má ve sledovaném období rostoucí tendenci. Dle zákona o sociálních službách není povinná spoluúčast rodinných příslušníků na platbách za poskytnuté služby. Do roku 2007 neexistovaly smlouvy o spoluúčast rodinných příslušníků, byly jen rozhodnutí. Změna nastala přijetím nového zákona od 1. 1. 2007, domov však nestačil na změnu zareagovat a smlouvy se uzavíraly většinou až na konci roku 2007, proto v roce 2006 tato položka nepřinesla domovu žádný přísun peněžních prostředků a v roce 2007 pouze 2 tis. Kč. Nejvíce peněžních prostředků přinesla tato položka domovu v roce 2010 ve výši 48 tis. Kč, což činí 0,78 % celkových úhrad od klientů.

Realizované celkové úhrady od klientů se rok od roku postupně zvyšovaly a během let 2006 – 2010 vzrostly o téměř 143 %. Růst výnosů byl způsoben především zavedením příspěvku na péči a spoluúčasti rodinných příslušníků. Markantní meziroční nárůst úhrad od klientů činil v roce 2007, kdy celkové úhrady klientů představovaly 5 338 tis. Kč. Oproti předchozímu roku byly o 2 791 tis. Kč vyšší, což činí nárůst o téměř 110 %, a to především díky nově zavedenému příspěvku na péči. Naopak nejmenší meziroční nárůst úhrad od klientů je zaznamenán v roce 2008, kdy oproti roku 2007 činil pouze 4,1 %. Celkové úhrady od klientů se v letech 2007 - 2010 průměrně zvyšovaly o 5 %.

II. Dotace ze státního rozpočtu a příspěvek zřizovatele

Domov získává každoročně státní dotaci z MPSV ČR na provoz a příspěvek zřizovatele na provoz. Zvýšením příjmů díky příspěvku na péči se ulehčilo jak státnímu rozpočtu, tak také zřizovateli, což je patrné z následující tabulky 3.12, která uvádí strukturu získaných dotací od MPSV ČR a příspěvků od zřizovatele v letech 2006 – 2010.

Tab. 3.12: Struktura získaných dotací od státu a příspěvku od zřizovatele v letech 2006 – 2010 (v tis. Kč)

Výnosové položky	2006	2007	2008	2009	2010
Dotace státu	2 452	2 090	2 772	3 425	3 400
Příspěvek zřizovatele	2 421	1 797	1 534	1 290	2 486
Dotace celkem	4 873	3 887	4 306	4 715	5 886

Zdroj: Přehled nákladů a výnosů Domova jistoty Devětsil 2006 – 2010, vlastní zpracování

Celkové dotace tvoří po výnosech z úhrad od klientů druhou nejvýznamnější výnosovou položkou. **Dotace státu** je poskytována MPSV ČR a ve sledovaných letech představují průměrně 27 % podíl na celkových výnosech organizace. Do roku 2007 stát financoval pobytové sociální služby, a tedy také příspěvkové organizace města Krnova, dotací na lůžko. V roce 2006 činila dotace na lůžko 70 050 Kč. V tomto roce byl podíl dotace od státu na celkových výnosech organizace nejvyšší, jelikož domov disponoval 35 lůžky, což činí částku 2 452 tis. Kč a téměř 32 % podíl. Nejnižší podíl dotace od státu na celkových výnosech organizace činil v roce 2007, a to 21,4 %. **Příspěvek od zřizovatele** představuje ve sledovaném období průměrně 19 % podíl na celkových výnosech organizace. Nejnižší je tento podíl v roce 2009 a činí 11,6 %. Naopak nejvyšší je v roce 2010 a činí téměř 20 %. Zvýšený příspěvek zřizovatele v roce 2010 byl nutný z důvodu prohraného soudního sporu (domov musel vyplatit náhradu mzdy) a povinnosti vrátit Všeobecné zdravotní pojišťovně částku 569

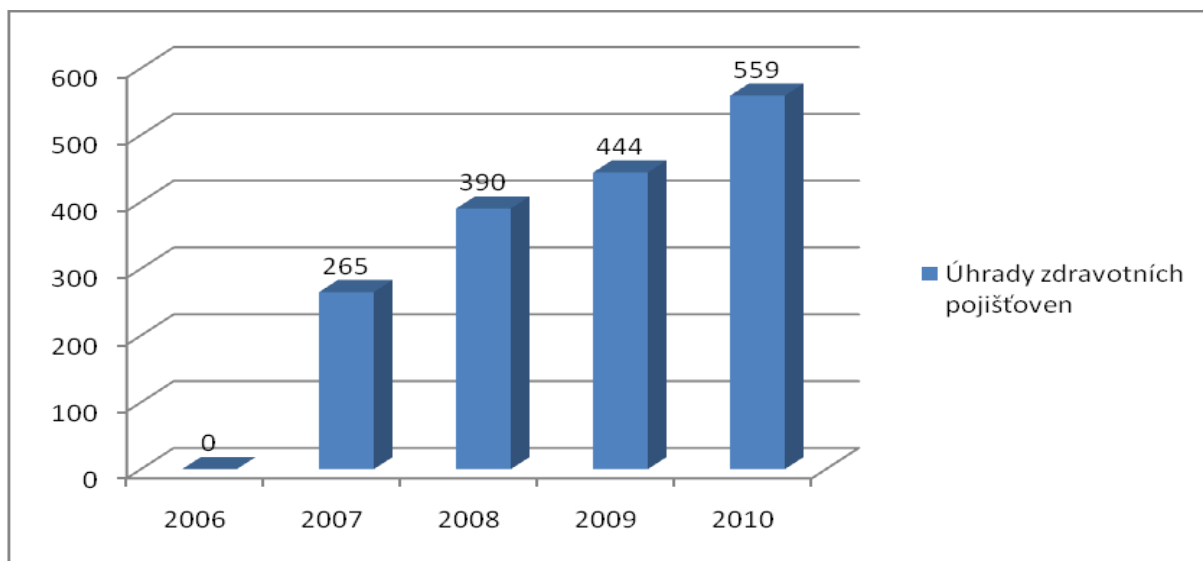
tis. Kč na základě výsledku provedené kontroly (za neoprávněně prováděné úkony). V roce 2007 dotace ze státního rozpočtu a příspěvek od zřizovatele vykazují markantní pokles, což způsobila legislativní změna financování sociálních služeb, jejichž cílem je zvýšení spoluúčasti klientů domovů pro seniory na úhradách za poskytované služby. Výše příspěvku zřizovatele příspěvkovým organizacím byla a je závislá na způsobu přidělování dotací těmto organizacím ze státního rozpočtu.

III. Platby od zdravotních pojišťoven

Od roku 2007 bylo možné uzavřít se zdravotními pojišťovnami smlouvy o poskytování a úhradě ošetrovatelské péče pojištěncům umístěným v pobytových zařízeních sociálních služeb.

Následující graf 3.10 znázorňuje vývoj úhrad od zdravotních pojišťoven v letech 2006 – 2010.

Graf 3.10: Vývoj úhrad od zdravotních pojišťoven v letech 2006 – 2010 (v tis. Kč)

Zdroj: Přehled nákladů a výnosů Domova jistoty Devětsil 2006 – 2010, vlastní zpracování

Z výše uvedeného grafu je patrné, že příjmy z úhrad od zdravotních pojišťoven rok od roku rostou. Domov v průběhu roku 2006 věnoval značnou pozornost přípravě uzavření smlouvy se Všeobecnou zdravotní pojišťovnou a již v březnu 2007 byla uzavřena se Všeobecnou zdravotní pojišťovnou tzv. zvláštní smlouva o poskytování a úhradě ošetrovatelské péče pojištěncům umístěným v pobytových zařízeních sociálních služeb. Od tohoto roku dochází k postupnému zvyšování úhrad zdravotních pojišťoven, jelikož domov

vykazuje víc a víc úkonů pro zdravotní pojišťovny a tvoří v letech 2007 – 2010 průměrně téměř 4 % podíl na celkových výnosech organizace. V roce 2007 činil podíl na celkových výnosech organizace 2,7 % a v roce 2010 již více jak 4 %. V roce 2007 činila tato položka částku 265 tis. Kč a v roce 2010 již 559 tis. Kč. Rozdíl v těchto letech je ve výši 294 tis. Kč, což znamená více než 100 % nárůst.

IV. Ostatní výnosy

Ostatní výnosy jsou tvořeny stravným pro zaměstnance a cizí strážníky, dále jsou zde zahrnuty dotace poskytnuté Úřadem práce, sponzorské dary a ostatní výnosy.

Následující tabulka 3.13 uvádí strukturu a výši ostatních výnosů v letech 2006 – 2010.

Tab. 3.13: Struktura a výše ostatních výnosů v letech 2006 – 2010 (v tis. Kč)

Výnosové položky	2006	2007	2008	2009	2010
Stravné zaměstnanci a cizí	80	116	139	142	4
Dotace ÚP	176	106	133	-	-
Sponzorské dary	71	22	76	-	-
Ostatní výnosy	93	33	99	42	22
Ostatní výnosy celkem	420	277	447	184	26

Zdroj: Přehled nákladů a výnosů Domova jistoty Devětsil 2006 – 2010, vlastní zpracování

Celkové ostatní výnosy mají ve sledovaném období kolísavou tendenci. Z hlediska výnosové stránky lze na základě tabulky 3.13 označit za největší položku z hlediska objemu vytvořených prostředků **stravné pro zaměstnance domova a cizí strážníky**. Stravovací provoz byl v roce 2004 rozhodnutím Krajské hygienické stanice Ostrava v domově zrušen, v zařízení byla zřízena pouze výdejna a strava je dovážena z Domova pro seniory Krnov. Položka stravné činí ve sledovaném období průměrně 38 % podíl na celkových ostatních výnosech organizace. Z tabulky je patrný výrazný meziroční pokles v roce 2010, a to z důvodu změny metodiky účtování. Zaměstnanci Domova jistoty Devětsil se od tohoto roku účtují ve výnosech Domova pro seniory z doplňkové činnosti. V roce 2009 se jednalo o výnos v částce 142 tis. Kč, v roce 2010 pouze 4 tis. Kč, což činí markantní meziroční pokles o 138 tis. Kč.

Dotace poskytnuté z Úřadu práce v letech 2006 - 2008 organizace získala na úhradu mzdových nákladů o vyhrazení pracovního místa. Nejvyšší dotaci z Úřadu práce získal domov v roce 2006 ve výši 176 tis. Kč, což činí téměř 42 % podíl na celkových ostatních výnosech organizace a naopak nejnižší dotaci získala v roce následujícím, a to ve výši 106 tis.

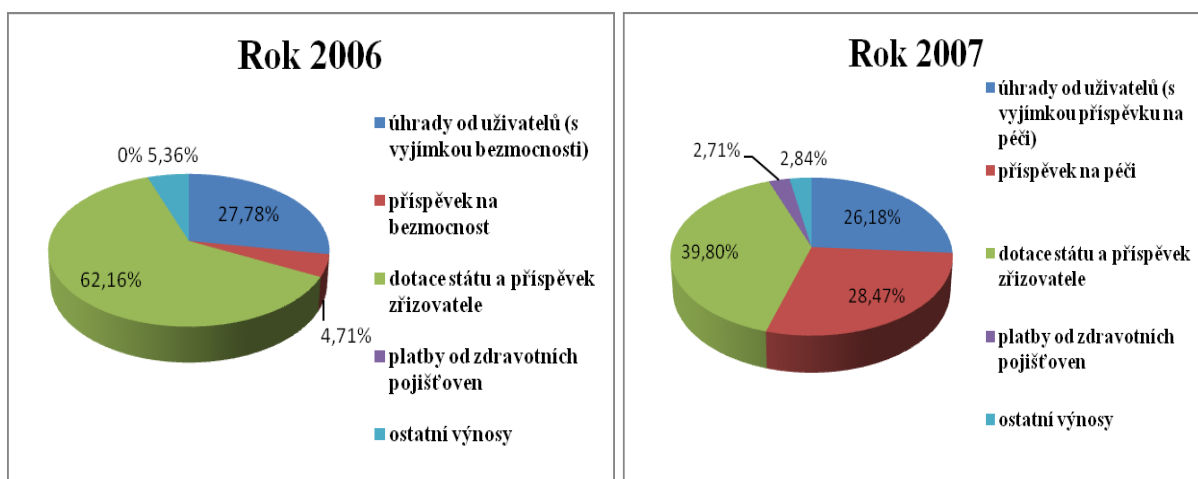
Kč, což činí 38,3 % podíl na celkových ostatních výnosech domova. V letech 2009 a 2010 domov nezískal žádnou dotaci poskytnutou z Úřadu práce.

Položka **sponzorské dary** má ve sledovaném období kolísající tendenci. V letech 2006 – 2008 domov získával sponzorské dary, jež byly používány na financování volnočasových aktivit, nákladů spojených s dopravou a jiných společenských aktivit. V roce 2008 se domovu podařilo zajistit sponzorské dary ve výši 76 tis. Kč, což je nejvíce za sledované období a tvoří 17 % podíl na celkových ostatních výnosech domova. V roce 2009 a 2010 tvoří tato položka nulový podíl na celkových ostatních výnosech domova, a to především vlivem hospodářské krize, kdy nebylo možné i přes vynaloženou snahu získat nové sponzory.

Položka **ostatní výnosy** má také ve sledovaném období kolísající tendenci a zahrnuje především přijaté úroky z bankovního účtu a fakultativní činnost pro klienty. Nejnižší podíl na celkových výnosech tato položka představuje v roce 2007, a to částkou 33 tis. Kč a téměř 12 % podílem. Naopak nejvyšší téměř 85 % podíl na celkových ostatních výnosech domova činí v roce 2010.

Vlivem fungování nového zákona (příspěvku na péči) jsou největší rozdíly v celkových výnosech patrné v letech 2006 a 2007. Následující graf 3.11 a 3.12 srovnává v letech 2006 a 2007 výnosy Domova jistoty Devětsil.

Graf č. 3.11 a 3.12 : Srovnání výnosů Domova jistoty Devětsil v letech 2006 a 2007

Zdroj: Přehled nákladů a výnosů Domova jistoty Devětsil za rok 2006 a 2007, vlastní zpracování

Rok 2007 je rokem zlomovým také v případě Domova jistoty Devětsil, jelikož nabyl platnosti nový zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Největší rozdíly jsou u získaných dotací od státu a příspěvku zřizovatele a u příspěvku na bezmocnost a na péči. V roce 2006

dotace státu a příspěvek zřizovatele představují 62,16 % a v roce 2007 pouze 39,8 % podíl na celkových výnosech domova. V roce 2006 příspěvek na bezmocnost představuje 4,71 % a v roce 2007 příspěvek na péči již 28,47 % podíl na celkových výnosech organizace. Díky zvýšeným příjmům z příspěvku na péči (příspěvek na péči náleží ze zákona poskytovateli pobytové sociální služby s celoročním pobytem), se může od roku 2007 stát a zřizovatel podílet na financování menším podílem. Úhrady od uživatelů činí v roce 2006 27,78 % a v roce 2007 26,18 % podíl na celkových výnosech organizace. Položka ostatní výnosy představuje v roce 2006 5,36 % a v roce 2007 pouhých 2,84 % podíl na celkových výnosech domova. Nejmenší podíl na celkových výnosech domova představuje v obou letech položka platby od zdravotních pojišťoven, jež v roce 2006 činí 0 % a v roce 2007 již 2,71 %.

3.3.1.2 Náklady

Základními položkami nákladů, které domovu ve sledovaném období vznikly v hlavní činnosti, jsou osobní a materiálové náklady, spotřeba energie, služby a ostatní náklady.

V následující tabulce 3.14 je uvedena struktura a výše nákladů z hlavní činnosti v letech 2006 – 2010.

Tab. 3.14: Struktura a výše nákladů z hlavní činnosti v letech 2006 – 2010 (v tis. Kč)

Nákladové položky	2006	2007	2008	2009	2010
Mzdové náklady	3 920	4 554	4 812	5 254	5 754
Sociální a zdravotní pojištění	1 385	1 612	1 688	1 673	2 151
FKSP	78	91	96	104	113
Ostatní osobní náklady	3	15	12	11	11
Osobní náklady celkem	5 386	6 272	6 608	7 042	8 029
Prádlo, oděv, obuv	25	46	59	40	-
Zdravotnický a všeobecný materiál	222	271	399	361	405
DHIM	103	197	363	155	127
Materiálové náklady celkem	350	514	821	556	532
Opravy a údržba	86	142	211	400	255
Spoje	43	-	-	-	38
Ostatní služby	1 305	2 064	2 214	2 285	2 092
Služby celkem	1 434	2 206	2 425	2 685	2 385
Energie a pohonné hmoty celkem	644	706	749	806	900
Ostatní finanční náklady	-	15	58	15	727
Odpisy investičního majetku	26	36	40	59	58
Ostatní náklady celkem	26	51	98	74	785
Náklady celkem	7 840	9 749	10 701	11 163	12 631

Zdroj: Přehled nákladů a výnosů Domova jistoty Devětsil 2006 – 2010, vlastní zpracování

Vývoj celkových nákladů má ve sledovaném období rostoucí tendenci. Největší finanční zatížení organizace tvoří **osobní náklady**, resp. mzdové náklady a s nimi spojené odvody na sociální a zdravotní pojištění. Osobní náklady tvoří v průměru 64,3 % z celkových nákladů organizace. Výše těchto nákladů postupně s přibývajícími léty stoupala, přičemž nedošlo k výraznému navýšení mezi žádným z analyzovaných období. Náklady na mzdy se každoročně neustále zvyšují v průměru 10,6 %. Příčinou je zvyšování počtu zaměstnanců domova a také zvyšování mzdových průměrů. Nejvýznamnější nákladová položka dosáhla v roce 2010 částky 8 029 tis. Kč. Tato částka byla o 2 643 tis. Kč vyšší než v roce 2006, což činí přes 49 % nárůst těchto nákladů. Hlavním důvodem tohoto růstu je zvýšení počtu pracovníků o 4 osoby v období let 2006 – 2010, kdy v roce 2006 se jednalo o 23 zaměstnanců a v roce 2010 již vykonávalo činnost domova 27 pracovníků.

Druhý největší podíl na celkových nákladech domova představovaly v průběhu celého období **služby**. V roce 2009 bylo na opravy a údržby vynaloženo nejvíce prostředků, a to 400 tis. Kč, což bylo způsobeno především zastaralostí technického stavu objektu a očekávaným vznikem havarijní situace – selhání bezpečné funkce čističky odpadních vod, zastaralost vodovodního potrubí v objektu, elektroinstalace z roku 1980 již nevyhovující, stav střešní krytiny (plechová střecha) v některých místech zatéká. Byly tedy provedeny opravy vodních zdrojů a generální oprava vrtu, výměna vodovodního potrubí, výměny jističů a částečná oprava střechy na hlavní budově a nad místností pro volnočasové aktivity. Nezbytné opravy a údržba jsou prováděny dodavatelsky, a to pouze na zálohové úrovni. Na drobné úpravy (úklid prostranství, sekání zahrady, péče o zahradu) bylo využito ve sledovaném období probační a mediační služby v rámci výkonu trestů obecně prospěšných prací a výkonu veřejné služby. Výkon veřejné služby byl také využíván v péči o klienty formou společenic při rukodělných činnostech, vycházkách a doprovodech nebo při úklidových pracích. Největší podíl na celkových službách domova má však položka ostatní služby, a to průměrně téměř 90 %. Tato položka zahrnuje v největší míře odebrané obědy zaměstnanců a klientů domova, stravné pro cizí strážníky, dále poštovné, internet, telefonní poplatky, školení pracovníků, praní prádla, vyvážky čističky odpadních vod, poplatky televizního vysílání, rozborů vody, likvidace zdravotnického materiálu, revize atd.

Třetí největší položkou z hlediska objemu vynaložených nákladů tvoří **energie a pohonné hmoty**. V průběhu celého období se objevoval rostoucí trend, což je způsobeno téměř každoročním navýšením cen především elektrické energie, jelikož vytápění domova je zajišťováno elektrickou energií – přímotopy. Díky této skutečnosti dosáhla celková spotřeba energie v roce 2010 částku 900 tis. Kč, což je navýšení oproti roku 2006 o 256 tis. Kč a činí

tedy ve sledovaném období téměř 40 % nárůst. Průměrně se jedná o téměř 9 % meziroční nárůst spotřeby energií.

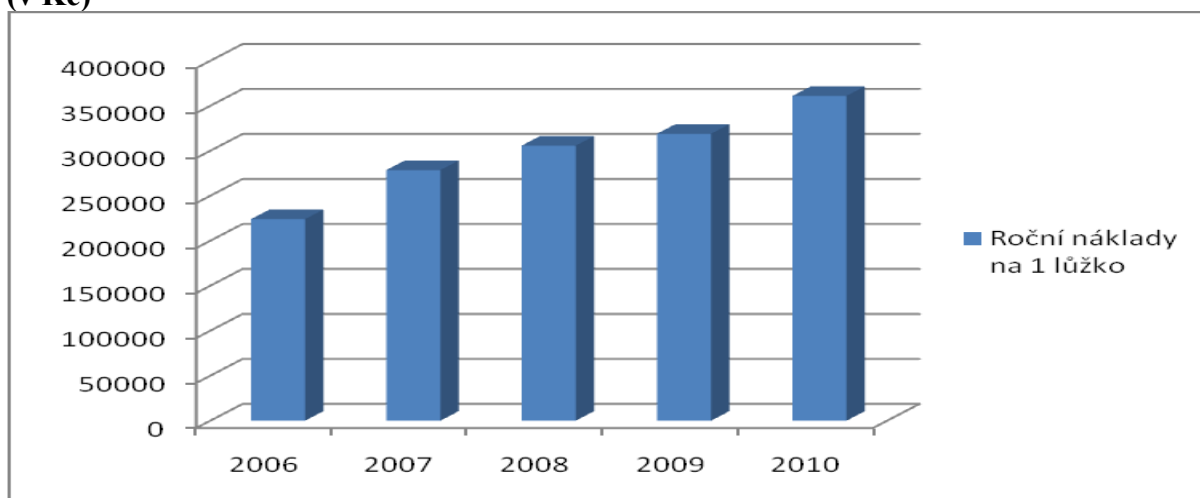
Materiálové náklady představovaly v průběhu celého období spotřebované nákupy zahrnující spotřebu materiálu, která je v největší míře tvořena zdravotnickým a všeobecným materiálem (nákupem čistících a pracích prostředků). Tato kategorie nákladů vykazovala po celé období kolísající tendenci a tvoří 5,3 % podíl na celkových nákladech domova. V roce 2008 došlo k výraznému zvýšení u položky DHIM na 363 tis. Kč, což bylo způsobeno úhradami na nákup prostředků určených k dovybavení ošetřovny, kanceláří, pokojů klientek a kuchyně. Mezi nejvýznamnější patří např. nákup nábytku, počítačů, tiskáren, bojleru a zahradního nábytku.

Položka **ostatních nákladů** má ve sledovaném období kolísavou tendenci. Nejvyšší je tato položka v roce 2010, a to především z důvodu vrácení 569 tis. Kč Všeobecné zdravotní pojišťovně za úkony, které domov v letech 2007 – 2009 prováděl neoprávněně.

Realizované celkové náklady se rok od roku postupně zvyšovaly a během let 2006 – 2010 vzrostly o více jak 61 %. Celkový růst nákladů v jednotlivých letech je spojen především se stále se zhoršujícím zdravotním stavem klientů, dále zvýšením počtu pracovníků a tudíž zvýšením mzdových nákladů a s tím souvisejícím sociálním a zdravotním pojištěním, zvyšováním cen elektrické energie a pohonných hmot, ale také růstem cen zdravotnického materiálu.

Výše uvedené celkové náklady mají vliv na stále se zvyšující průměrné roční náklady na 1 lůžko. Od roku 2006 do roku 2010 byl jejich růst více jak 61 %. Stav nákladů na 1 lůžko klienta za jednotlivá léta lze shlédnout v následujícím grafu 3.13.

Graf 3.13: Vývoj průměrných ročních nákladů na 1 lůžko klienta v letech 2006 – 2010 (v Kč)

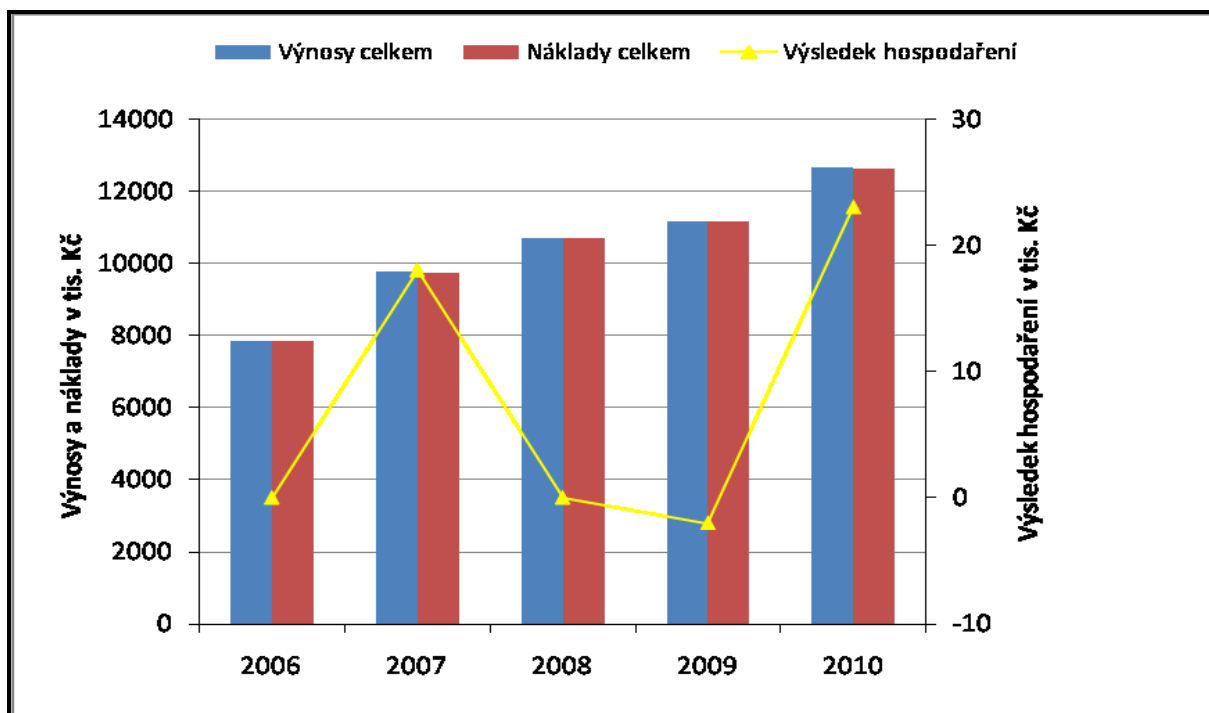

Zdroj: Přehled nákladů a výnosů Domova jistoty Devětsil 2006 – 2010, vlastní zpracování

Roční náklady na 1 lůžko klienta v sobě zahrnují náklady na provoz, opravy a údržby zařízení, rovněž i mzdové náklady či náklady související s poskytováním služeb pro uživatele domova. Tyto náklady jsou hrazeny ze státní dotace MPSV ČR, z příspěvku na péči, z úhrad přijatých od klientů či z prostředků zdravotních pojišťoven.

Následující graf 3.14 znázorňuje vývoj hospodaření Domova jistoty Devětsil v letech 2006 – 2010.

Graf 3.14: Vývoj hospodaření Domova jistoty Devětsil v letech 2006 – 2010 (v tis. Kč)

Zdroj: Přehled nákladů a výnosů Domova jistoty Devětsil 2006 – 2010, vlastní zpracování

Hospodářský výsledek Domova jistoty Devětsil roku 2006 byl vyrovnaný, tzn. hospodaření organizace nedosáhlo ani zisku, ani ztráty a činil 0. Hospodaření domova v roce 2007 bylo ziskové a hospodářský výsledek činil + 18 tis. Kč. Hospodaření v roce 2008 bylo vyrovnané, hospodářský výsledek činil 0. Hospodaření v roce 2009 bylo vyrovnané s výsledkem - 2 tis. Kč. V hospodaření roku 2010 bylo i přes nenadálé výdaje dosaženo hospodářského výsledku ve výši + 23 tis. Kč.

Přehled výnosů, nákladů a hospodářského výsledku Domova jistoty Devětsil v letech 2006 – 2010 je uveden v příloze č. 6.

U obou domovů byl po celé sledované období zaznamenán postupný nárůst nákladů, který byl kompenzován rovněž rostoucí tendencí výnosů. Díky této skutečnosti v průběhu celého vývoje domovy hospodařily ziskově, popř. vyrovnaně. Od roku 2007 zvolil zřizovatel při tvorbě rozpočtu takovou strategii, aby v následujících letech nekončilo hospodaření domovů ziskem, který by podléhal zdanění, nýbrž naopak ve ztrátě. Na konci účetního období proto docházelo k zřizovatelem schválenému transferu finančních prostředků (očekávaný zisk) ve formě převedení provozních finančních prostředků na investiční.

Cílem diplomové práce bylo provést analýzu hospodaření poskytovatelů sociálních služeb, jejichž zřizovatelem je město Krnov (domov pro seniory a domov se zvláštním režimem) a na základě této analýzy navrhnout opatření, která budou směřovat ke zlepšení finanční situace obou zařízení. Práce byla založena na hypotéze: „I přesto, že jsou příspěvkové organizace města vystaveny dlouhodobému tlaku na zefektivnění svého hospodaření ze strany zřizovatele, státu i uživatelů, lze stále najít opatření vedoucí k zásadnímu zlepšení jejich hospodaření.“ Z provedené analýzy hospodaření daných příspěvkových organizací, při níž byla využita metoda analýzy ekonomických ukazatelů, metoda časového srovnání a dedukce, bylo zjištěno, že došlo k potvrzení stanovené hypotézy. I když domovy hospodaří přebytkově, popř. vyrovnaně, existuje několik potenciálních možností, jak jejich hospodaření ještě více zefektivnit a učinit taková opatření, aby zřizovatel nemusel příspěvkové organizace dotovat v tak velké míře, jako doposud.

4 NÁVRHY KE ZLEPŠENÍ HOSPODAŘENÍ PRÁVNICKÝCH OSOB POSKYTUJÍCÍCH SOCIÁLNÍ SLUŽBY

4.1 Náměty vedoucí ke zvýšení výnosů

Ve výnosové oblasti se **Domov pro seniory Krnov** snaží o jejich zvyšování, např. pronajímá nevyužité prostory v zařízení, pravidelně (vždy na základě valorizace důchodů) zvyšuje úhradu stravného a pobytu. Další možností by bylo **rozšíření jak hlavní, tak hospodářské činnosti**. V rámci hlavní činnosti se nabízí např. zvýšení kapacity zařízení. Naopak v doplňkové činnosti by bylo přínosné zužít nevyužité prostory, resp. místnosti k pronájmu. Vzhledem ke každoročnímu nárůstu inflace se jako nezbytný krok jeví také zvyšování nájmů u pronajatých prostor.

Řada uživatelů obou domovů tráví část svého volného času výrobou různých výrobků, především klientky Domova jistoty Devětsil rády kreslí, šijí, pletou, pracují s textilními materiály i papírem. Jejich **výrobky** tvoří výzdobu zařízení, ale mohly by se **nabízet k prodeji**, např. na jarmarcích. Kromě těchto výrobků by se uživatelé obou domovů ve své výrobě mohli zaměřit na určitou tematiku, věnovanou např. svátkům jako jsou Vánoce, Velikonoce apod. K vytvoření nových výnosů by také mohlo přispět **vyjednání lepších podmínek** při podepisování smluv o úhradě ošetrovatelských úkonů od zdravotních pojišťoven.

Další možností jak získat finanční prostředky je v případě **příspěvku na péči**, a to zvýšením počtu klientů ve vyšším stupni závislosti, což je pro oba domovy ekonomicky výhodnější. Klienti, kteří se nacházejí ve vyšším stupni závislosti, jsou schopni pokrýt příspěvkem na péči a vlastní úhradou za stravné a ubytování, téměř nebo zcela své náklady na péči. Pak by domovy nepotřebovaly peníze od zřizovatele a unesly by permanentní snižování dotace od státu. Zřizovatel Domova pro seniory rozhodl již v roce 2009, že nově příchozí klienti musí mít přiznaný příspěvek na péči minimálně ve stupni závislosti I. Do budoucna dokonce zřizovatel zvažuje, že budou přijímání klienti s minimálním stupněm závislosti II., a to hlavně z důvodu novelizace zákona o sociálních službách, který přiznává osobě v lehkém stupni závislosti příspěvek na péči pouze ve výši 800,- Kč. Pokud by zřizovatel podmínky pro přijímání lidí do domova zpřísnil již od roku 2011, tak by samotný pokyn zřizovatele přinesl roční zlepšení hospodaření domova o 1 536 tis. Kč. Kdyby klienti z I. stupně závislosti, i ti co

nemají přiznaný žádný příspěvek na péči, byli ve stupni II., přinesli by díky příspěvku na péči domovu o 2 544 tis. Kč více. Skladbou klientů mohou tedy domovy také zvyšovat své výnosy. Je legitimní, aby si zařízení vydefinovala cílovou skupinu co nejlépe tak, aby službu využívali pouze ti klienti, kteří tuto službu nezbytně potřebují. Jsou to klienti, kteří pobírají nejvyšší příspěvky na péči, tedy ve stupni III. a IV. Tito klienti jsou schopni si ze svého důchodu a příspěvku na péči zaplatit sociální službu v takové míře, že jejich péči nemusí dotovat zřizovatel. Zpřísnění podmínek zřizovatele pro přijímání nových klientů by se mělo týkat obou domovů, přestože u Domova jistoty Devětsil je již dnes taková skladba uživatelů, která odpovídá zamýšlenému zpřísnění podmínek, tudíž by fakticky nepřinesla kýžený ekonomický efekt.

Další finanční prostředky by domovy mohly získat zvýšením iniciativy při uzavírání smluv o sociální službě s využitím možnosti **finanční spoluúčasti rodinných příslušníků** u uživatelů, kteří nemají dostatek prostředků na plnou úhradu. Tento finanční nástroj předpokládá zákon o sociálních službách, je však využíván jen zřídka. V případě Domova jistoty Devětsil se spoluúčast klientů na financování sociálních služeb ve sledovaném období postupně zvyšuje, ale v případě Domova pro seniory Krnov platí trend opačný. V Domově pro seniory Krnov nemělo v roce 2010 na plnou úhradu 21 klientů a domov za něj musel doplatit téměř 241 tis. Kč. V Domově jistoty Devětsil nemělo na plnou úhradu 12 klientů a činí pro domov finanční ztrátu ve výši 185 tis. Kč. Pokud by se domovům podařilo s rodinami těchto klientů uzavřít smlouvy o spoluúčasti, došlo by ke zvýšení úhrad od klientů a domovy by tyto částky ušetřily.

Financování sociálních služeb je v ČR založeno na principu vícezdrojového financování. Do tohoto systému vstupují v případě pobytových služeb sociální péče také prostředky z krajského úřadu, strukturálních fondů EU, ze sbírek, nadací, sponzorských darů apod. Jedná se například o:

- **Dotace od Krajského úřadu Moravskoslezského kraje**

Kraj každoročně vyhlašuje dotační řízení, ve kterých se neziskové organizace mohou ucházet o příslušné dotace. Proto by měly domovy sledovat dotační výzvy kraje, které jsou zveřejňovány na webových stránkách příslušných institucí. V roce 2011 se například domovů týkají následující dotační programy²⁰:

²⁰ Vyhlašené dotační programy Moravskoslezského kraje [online], [cit. 2011-04-05]. Dostupné z WWW: http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/granty_02.html.

- *Dotační program na podporu projektů ve zdravotnictví na rok 2011*
- *Program na podporu zvýšení kvality sociálních služeb poskytovaných v Moravskoslezském kraji na rok 2011*
- *Program rozvoje sociálních služeb v Moravskoslezském kraji na rok 2011*

- **Prostředky z fondů EU**

Prostředky z fondů EU jsou rovněž ideální možností, jak předcházet problémům souvisejícím s omezenými finančními prostředky, které plynou z národních rozpočtů. Domovy by se také mohly zapojit do využívání prostředků z evropských fondů. Pro přijetí a naplánování projektů je však zapotřebí dodržet značný objem formalit a vynaložit určitý objem finančních prostředků. Se zvládnutím administrativně náročných žádostí o financování pomáhají zaměstnanci místních samospráv nebo například Nadace OKD, která poskytne organizaci finanční příspěvek na zajištění odborného zpracování projektu s cílem maximalizovat šance na získání evropské finanční podpory.

Za důležitý z hlediska možných dotací ze strukturálních fondů v rámci operačních programů považován **Operační program lidské zdroje a zaměstnanost**, jež je orientován na snižování nezaměstnanosti prostřednictvím aktivní politiky na trhu práce, profesního vzdělávání, na začleňování sociálně vyloučených obyvatel zpět do společnosti, dále zvyšování kvality veřejné správy a rovněž mezinárodní spolupráci v daných oblastech. Tento operační program je segmentován do 6-ti prioritních os a z hlediska domovů je významná Prioritní osa 3 „Sociální integrace a rovné příležitosti“, která je orientována na začleňování sociálně vyloučených osob nebo osob ohrožených sociálním vyloučením. Jako prioritní je podporovaná aktivita – Investiční podpora procesu a zavádění jednotného přístupu v transformaci pobytových zařízení sociálních služeb v jiné typy sociálních služeb. Tato podpora je určena na financování infrastruktury pro sociální integraci, modernizaci a humanizaci pobytových zařízení sociálních služeb, např. pro domovy se zvláštním režimem. Domov pro seniory Krnov by touto oblastí intervence nemohl být podporován.

Domovy rovněž mohou vyvinout snahu k získání prostředků z **Operačního programu životního prostředí**, jež je z pohledu finančních prostředků druhým největším českým operačním programem. Obsahuje 8 prioritních os, přičemž pro domovy je z hlediska možností zateplení objektu významná osa 3 „Udržitelné využívání zdrojů energie“. Jejím cílem je např. uplatnění technologií na využití odpadního tepla, zateplovací systémy budov, kotle na biomasu apod. Domov pro seniory Krnov již tuto možnost využil a v současné době

dokončuje komplexní výměnu oken financovanou z 60 % právě z tohoto operačního programu.

Problémem výše uvedených potenciálních finančních zdrojů je ten, že je nelze použít na financování běžných provozních nákladů, ale jen na projekty rozvojové, případně investiční. Efektivní by mohlo být např. využití finančních prostředků z fondů EU na proškolení pracovníků ve **fundraisingu**, na základě něhož by se pracovník zdokonalil v získávání finančních či jiných prostředků od sponzorů, nadací, státních úřadů, místní nebo krajské samosprávy. V rámci fundraisingu lze také např. pořádat benefiční akce, prodávat určit výrobky nebo organizovat kluby přátel, jejichž členové pravidelně přispívají na činnost podporované organizace.

- **Sponzorské dary od nadací a fyzických a právnických osob**

Dalšími zdroji domovů by se mohly stát sponzorské dary, od rodinných příslušníků a menších firem z okolí města Krnov. Sponzorské dary představují, co se týče výnosů domovů, jednu z největších rezerv, domovy ji však využívají minimálně. V případě Domova pro seniory Krnov se v roce 2010 podílí sponzorské dary pouhými 0,22 % na celkových výnosech domova a u Domova jistoty Devětsil činí dokonce tato položka 0 % podíl na celkových výnosech organizace. Proto by se organizace měly zaměřit na získávání věcných či finančních prostředků jak od menších podniků, tak také od těch větších, nacházejících se na celém území Moravskoslezského kraje. V současné době má řada podniků v MSK vybudovanou svou strukturu pro poskytování finančních darů, která je realizována prostřednictvím nadačních projektů. Mezi tyto podniky můžeme zařadit již výše zmíněnou společnost OKD, a.s., která vytvořila firemní Nadaci OKD nebo Nadace ČEZ.

Další možností je **Nadace divoké husy**, jež v rámci grantového programu Benefice s Divokými husami rozděluje finanční prostředky organizacím, které působí v sociální, zdravotní a humanitární oblasti. O podporu mohou požádat organizace, které připravují dobročinnou akci (např. koncert, divadelní představení, výstavu apod.). Způsob využití výtěžku a příspěvku musí být vždy konkrétní a je nezbytné, aby sloužil přímo klientům daného zařízení. Výtěžek z dobročinné akce Nadace zdvojnásobí, maximálně však může dosáhnout výše 60 tis. Kč.

Grantové řízení také každoročně vypisuje **Nadační fond GSK**, jež velkou pozornost věnuje podpoře veřejně prospěšných a charitativních projektů. V ČR podporuje aktivity zejména v oblasti vzdělávání, sociální a ve zdravotnictví. Cílem nadace je podpořit projekty, jež nejvíce potřebují pomoc svého okolí, s to především senioři, nemocné děti, zdravotně

postižení a nemocní HIV. Domovy mohou zažádat o finanční příspěvky na projekty ve dvou kategoriích, a to projekty zaměřené na pomoc seniorům nebo projekty zaměřené na podporu nemocných lidí.

Z výše uvedeného výčtu je patrné, že na straně výnosů jsou pro oba domovy obrovské rezervy.

4.2 Náměty vedoucí k úspoře nákladů

I když prostor na snižování nákladů je poměrně malý, je možné formulovat opatření vedoucí k úspoře. **Domov pro seniory Krnov** již zavedl některá opatření, jenž jsou nápomocna při snižování nákladů na provoz. Především v současné době provádí výměnu zastaralých oken za plastová, čímž sníží náklady na tepelnou energii. Další snížení nákladů by bylo možné provést instalací termostatů na ústředním topení. Vhodnou volbu ušetření nákladů by v neposlední řadě mohlo znamenat zahájení spolupráce s probační a mediační službou v rámci výkonu trestů obecně prospěšných prací a výkonu veřejné služby např. na drobné úpravy (úklid prostranství, sekání zahrady, péče o zahradu). A stejně tak navázání spolupráce s dalšími organizacemi v oblasti dobrovolnictví.

Nezanedbatelným úsporným opatřením u obou domovů by mohlo být také provedení zateplení celého objektu. Na tento účel je možné požádat o prostředky z Operačního programu životního prostředí. Další regulaci nákladů v domovech by bylo možné provést instalací pohybových čidel na osvětlení chodeb, dále úsporných žárovek na osvětlení v rámci celého zařízení, splachovačů WC s dvojkombinací a také postupným nahrazováním vodovodních baterií bateriemi pákovými, což by se promítlo do snížení průměrné roční spotřeby vody. Další možností úspory nákladů by bylo možné dosáhnout v rámci nasmlouvání nových, cenově výhodnějších podmínek pro vedení účtů obou domovů

Osobní náklady domovů představují jednu z největších položek, ale bohužel na mzdových výdajích šetřit nelze, protože personální zajištění vzhledem k požadavku na zachování, ba dokonce zvyšování kvality poskytovaných služeb, je stále poddimenzované.

Do doby než vyprší **Domovu jistoty Devětsil** nájemní smlouva, se také nabízí určité varianty, které by v případě jejich uvedení do praxe znamenaly úsporu nákladů dané organizace. Současný systém vytápění Domova jistoty Devětsil spočívá ve vytápění elektrickými přímotopy. Tento způsob vytápění patří mezi nejnákladnější. Daleko

úspornějším řešením by bylo vybudování kotelny na ekologické palivo, resp. dřevo, ale jelikož se jedná o náročnější technická opatření s delší návratností vynaložených finančních prostředků a vzhledem ke končícímu nájmu, není toto možné uskutečnit. Domov však může realizovat drobné opravy jako např. utěsnění oken, vypínání spotřebičů, pokud jejich provoz není nutný či zhasínání světel, když je místnost prázdná.

Budova **Domova jistoty Devětsil** je bariérová, je zde nedostatek prostor pro hygienické vybavení, zázemí pro personál, společenská místnost zde zcela chybí. Tuto funkci plní jídelna, která je zároveň pracovnou pro volnočasové aktivity obyvatel. Podmínky jsou dlouhodobě nevyhovující i z hlediska počtu a členění pokojů, počet lůžek na pokoji, přístupnost, bariéry, nedostatečný počet sociálního a hygienického vybavení, obtížně dostupné ubytovací prostory v 1. poschodí. Dlouhodobým cílem domova je změna nevyhovujících provozních podmínek ve spolupráci se zřizovatelem. Výstavba nového, moderního a chybějícího zařízení sociálních služeb respektující potřeby klientů a trendy moderních pobytových služeb ve smyslu par. 50 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, by mělo současný, nevyhovující stav změnit. V současnosti řeší město Krnov budoucnost tohoto domova, jelikož se domov nachází v nájmu a nájemní smlouva končí dnem 31. 12. 2012. Město se snaží vyřešit tento letitý problém přemístěním zařízení do jiného objektu v majetku města. Na základě provedené analýzy se však nachází i jiné, úspornější a reálnější řešení přemístění domova, a to **sloučení Domova pro seniory Krnov a Domova jistoty Devětsil**. V rámci sloučení obou domovů by došlo především k ekonomické optimalizaci provozu, snížil by se počet technicko-hospodářských pracovníků obou domovů, čímž by se snížily vysoké osobní náklady. Vyřešilo by se tak i problematické obsazování uvolněných míst Domova jistoty Devětsil, které je ztíženo barierami objektu. V evidenci je každoročně dostatek žadatelů o službu, kterým nemůže být vyhověno z důvodu uvolněných míst v prvním poschodí bez výtahu a mobilním možnostem žadatelů (nezvládnou schody). Např. v roce 2008 bylo v domově 12 žadatelů s přiznaným stupněm závislosti a ubytováno bylo pouze 31 klientů. Pokud by tito 4 klienti byli přijati a měli přiznaný stupeň závislosti IV., přinesli by domovu o 528 tis. Kč více. Naproti tomu bylo v Domově pro seniory 32 klientů bez příspěvku na péči a přes 100 žadatelů bez přiznaného nebo maximálně prvního stupně závislosti. Jelikož je Domov pro seniory zařízení bezbariérové, bylo by možné vyhovět všem žádostem Domova jistoty Devětsil s přiznaným stupněm závislosti a tím zvýšit počet klientů s přiznaným stupněm závislosti. Sloučit tyto domovy by bylo možné v rámci pozvolného přesunutí klientek Domova jistoty Devětsil na uvolněné místa Domova pro seniory (zemřelí klienti, kteří např. v roce 2009 činili 31) do konce roku 2012.

5 ZÁVĚR

Diplomová práce je zaměřena na problematiku hospodaření poskytovatelů sociálních služeb zřizovaných obcí. Jejím cílem bylo provést analýzu hospodaření domova pro seniory a domova se zvláštním režimem (dále jen „domovy“) a na základě této analýzy navrhnout doporučení, která budou směřovat ke zlepšení finanční situace zařízení.

Teoretická část práce byla zaměřena zejména na poskytovatele, správu a systém financování sociálních služeb v České republice, dále na právní úpravu, formy a druhy sociálních služeb. S ohledem na zvolené téma je pozornost práce věnována také příspěvkovým organizacím, jež jsou zřizovány obcemi a zabývá se jejich fungováním a zásadami hospodaření.

K dosažení cíle byla provedena analýza hospodaření domova pro seniory a domova se zvláštním režimem. Tato analýza byla provedena za léta 2006 – 2010 a byla zaměřena na základní ekonomické ukazatele, jako jsou výnosy a náklady, resp. na jejich strukturu a vývojové trendy v rámci celého sledovaného období. V souladu se stanoveným cílem práce a na základě výsledků analýzy byly v poslední části práce formulovány návrhy a doporučení ke zlepšení hospodaření obou domovů.

Ve výnosové oblasti byl u domovů v průběhu analyzovaného období zjištěn vzestupný trend, tedy docházelo k tomu, že realizované výnosy rok od roku postupně nabývaly vyšších hodnot. Důvodem bylo zejména přijetí nového zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, kdy došlo k nahrazení příjmů z bezmocností příjmy z příspěvku na péči a také k vytvoření zcela nového zdroje, resp. příjmů od zdravotních pojišťoven. Nejprínosnější výnosovou oblastí byly u obou domovů v roce 2006 získané dotace od státu a příspěvku od zřizovatele a v letech 2007 – 2010 to byly úhrady od klientů.

Hodnoty celkových nákladů domovů nezaznamenaly v průběhu zkoumaného období žádné výrazné výkyvy a jejich trend je možné charakterizovat také jako vzestupný. Za zásadní příčiny postupného nárůstu lze označit především zvýšení daňového zatížení u některých druhů potravin a také v oblasti služeb, dále nárůst cen ropy na světových trzích, jenž má za následek zvýšení domácích cen pohonných hmot a zvyšování cen energií. Další příčinou je zvýšení počtu pracovníků a v neposlední řadě také zvýšení mzdových průměrů a s tím

související sociální a zdravotní pojištění. Největší objem finančních prostředků u obou domovů v celém období vyžadovala úhrada osobních nákladů.

Lze konstatovat, že ve všech letech byl v rámci hospodaření domovů vykazován zlepšený hospodářský výsledek, resp. vyrovnaný. Hospodářský výsledek však zaznamenal v průběhu let 2006 až 2010 řadu změn a výkyvů, které byly dány velikostí vynaložených nákladů a realizovaných výnosů. Kladný, resp. vyrovnaný výsledek hospodaření domovy dosáhly především díky dostatečně vysokým příspěvkům na provoz.

Byla zvolena hypotéza: „I přesto, že jsou příspěvkové organizace města vystaveny dlouhodobému tlaku na zefektivnění svého hospodaření ze strany zřizovatele, státu i uživatelů, lze stále najít opatření vedoucí k zásadnímu zlepšení jejich hospodaření.“ Tuto hypotézu se na základě poznatků z provedené analýzy hospodaření zařízení podařilo potvrdit. V návaznosti na zjištěné skutečnosti bylo navrženo poměrně široké spektrum námětů či opatření, jejichž praktickou aplikací by mělo dojít ke zlepšení finanční situace obou organizací. Jedná se o náměty vedoucí k vytvoření výnosů, např. zužitkování nevyužitých prostor k pronájmu, zvýšení aktivity v přijímání klientů pobírající příspěvek na péči ve III. a IV. stupni závislosti, zvyšování nájmů u pronajatých prostor, nabízet k prodeji výrobky vyrobené klienty v rámci jejich volnočasových aktivit či získání výnosů z rozpočtů řady subjektů, zejména Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, strukturálních fondů EU, sponzorských darů od fyzických a právnických osob, či nadací a nadačních fondů. Také byly formulovány opatření vedoucí k úsporám v nákladové oblasti, např. výměna oken za plastová, vybudování kotelny na ekologické palivo, zateplení objektu, instalace pohybových čidel na osvětlení chodeb, úsporných žárovek, termostátů na ústřední topení, výměna zastaralých vodovodních baterií. Stěžejním návrhem v této části práce sloučení Domova pro seniory Krnov a Domova jistoty Devětsil.

I přes tlak zřizovatele na efektivitu, i přes snižující se dotace od státu a i přes zvyšující se nároky na kvalitu poskytovaných služeb lze stále najít řadu opatření, která povedou k zefektivnění hospodaření příspěvkových organizací. Je ale potřeba uvést, že organizace jako takové by nebyly samy schopny zabezpečit své fungování, aniž by každoročně neobdržela příspěvek určený k úhradě provozních nákladů od svého zřizovatele. Zřizovatel Domova pro seniory rozhodl již v roce 2009, že nově přichozí klienti již musí mít přiznaný příspěvek na péči minimálně ve stupni závislosti I. a na základě tohoto rozhodnutí domov může lépe ovlivňovat výši svých výnosů s cílem zvyšování míry soběstačnosti zařízení. V návaznosti na

změnu financování domovů od roku 2007 existuje teoretická možnost, že by do budoucna, v případě, že by se organizacím podařilo do zařízení umístit pouze klienty s přiznanou úplnou, příp. těžkou závislostí a pokud bude od roku 2012 přijata novela zákona č.108/2006 Sb., o sociálních službách s tím, že nebude povinností zůstat povinných 15 % z příjmu uživatele, by tito klienti byli schopni si ze svého důchodu a příspěvku na péči zaplatit službu celou a nemusel by je dotovat zřizovatel. Pak by domovy mohly fungovat jako organizace finančně soběstačné. Domovy prozatím nemohou být samofinancovatelné. Mají velkou míru závislosti na dotacích z MPSV ČR a na příspěvku od zřizovatele. MPSV ČR neustále tlačí na organizace, aby zvýšily úhrady za ubytování a stravování, které si uživatelé hradí ze svých důchodů. Pro organizace by to problém nebyl, ale nastává zde jiný problém, a konkrétně to, že většina uživatelů není schopna si z důchodu dané služby zaplatit nyní, při stávajících cenách.

I když jsou zařízení příspěvkovou organizací zřizovanou územním samosprávným celkem, resp. zřizovatelské funkce plní město Krnov, jež poskytuje svým organizacím pravidelně příspěvek na provoz, měli by nejen vedoucí pracovníci domovů neustále vyvíjet aktivitu k hledání nových možností vedoucích k zefektivnění hospodaření.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Odborná literatura

KOZLOVÁ, L. *Sociální služby*. 1. vyd. Praha: TRITON, 2005. 79 s. ISBN 80-2754-662-7.

KRÁLOVÁ, J.; RÁŽOVÁ, E. *Sociální služby a příspěvek na péči 2008*. 2. vyd. Olomouc: ANAG, 2008. 376 s. ISBN 978-80-7263-462-0.

KREBS, V. A KOL. *Sociální politika*. 5. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2010. 544 s. ISBN 978-80-7357-2585-4.

MATOUŠEK, O. A KOL. *Sociální služby*. 1. vyd. Praha: Portál, 2007. 184 s. ISBN 978-80-7367-310-9.

PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; KETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. vyd., Praha: ASPI, a.s. 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.

PROKŮPKOVÁ, P.; MOCKOVČIAKOVÁ, A.; MORÁVEK, Z. *Příspěvkové organizace*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2010. 321 s. ISBN 978-80-7357-533-5.

PRŮŠA, L. *Ekonomie sociálních služeb*. 2. vyd. Praha: ASPI, a.s., 2007. 180 s. ISBN 978-80-7357-255-6.

REKTOŘÍK, J. A KOL. *Organizace neziskového sektoru – Základy ekonomiky, teorie a řízení*. 2. vyd. Praha: EKOPRESS, s.r.o., 2007. 187 s. ISBN 978-80-86929-25-5.

Internetové zdroje

Český statistický úřad [online], [cit. 2011-02-19]. Dostupné z WWW: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/regiony_mesta_obce_souhrn.

Domov pro seniory Krnov [online], [cit. 2011-02-21]. Dostupné z WWW: <http://www.dskrnov.cz/inform.html>.

Ministerstvo práce a sociálních věcí: Finanční prostředky pro roky 2008 – 2011 [online], [cit. 2011-02-12]. Dostupné z WWW: <http://www.mpsv.cz/cs/740>.

Ministerstvo práce a sociálních věcí: Finanční prostředky pro rok 2011 [online], [cit. 2009-02-12]. Dostupné z WWW: <http://www.mpsv.cz/cs/4564>.

Sociální revue [online], [cit. 2011-02-09]. Dostupné z WWW: <http://socialnirevue.cz/item/pusobnost-verejne-spravy-v-socialnich-sluzbach/category/socialni-prace>.

Vyhlášené dotační programy Moravskoslezského kraje [online], [cit. 2011-04-05]. Dostupné z WWW: http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/granty_02.html.

Legislativa

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.

Ústavní zákon č. 2/1993 Sb. ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

Zákona č. 1/ 1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

Ostatní zdroje

Závěrečné účty města Krnova za roky 2007 – 2010 a návrh rozpočtu na rok 2011.

Přehled nákladů a výnosů Domova pro seniory Krnov za roky 2006 – 2010.

Výroční zprávy Domova pro seniory Krnov za roky 2006 – 2009.

Žádost Domova pro seniory Krnov o dotaci ze státního rozpočtu pro rok 2011.

Zřizovací listina Domova pro seniory Krnov.

Přehled nákladů a výnosů Domova jistoty Devětsil za roky 2006 – 2010.

Výroční zprávy Domova jistoty Devětsil za roky 2006 – 2010.

Zřizovací listina Domova jistoty Devětsil.

SEZNAM ZKRATEK

a kol.	a kolektiv
apod.	a podobně
a.s.	akciová společnost
atd.	a tak dále
č.	číslo
ČR	Česká republika
DHIM	drobný hmotný investiční majetek
EU	Evropská unie
HIV	virus lidské imunitní nedostatečnosti
Kč	koruna česká
mld.	miliarda
MPSV ČR	Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky
MSK	Moravskoslezský kraj
např.	například
ods.	odstavec
par.	paragraf
písm.	písmeno
PO	příspěvková organizace
resp.	respektive
s.	stránka
Sb.	sbírky
tis.	tisíc
tab.	tabulka
tj.	to je
tzn.	to znamená
ÚP	úřad práce
ÚSC	územní samosprávný celek
vyd.	vydání

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- беру на вѣдомі, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst.3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 29. dubna 2011

.....
Bc. Andrea Prawdová

Adresa trvalého pobytu studenta:

Radim 70, 793 93 Brantice

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Výše příspěvku na péči platné od 1. ledna 2011 (měsíčně v Kč)

Příloha č. 2: Vývoj počtu obyvatelstva v Krnově v letech 1991 – 2009

Příloha č. 3: Organizační schéma Domova pro seniory Krnov

Příloha č. 4: Přehled výnosů, nákladů a dosaženého hospodářského výsledku z hlavní a doplňkové činnosti Domova pro seniory Krnov v letech 2006 – 2010 (v tis. Kč)

Příloha č. 5: Organizační schéma Domova jistoty Devětsil

Příloha č. 6: Přehled výnosů, nákladů a dosaženého hospodářského výsledku z hlavní činnosti Domova jistoty Devětsil v letech 2006 – 2010 (v tis. Kč)

PŘÍLOHA Č. 1

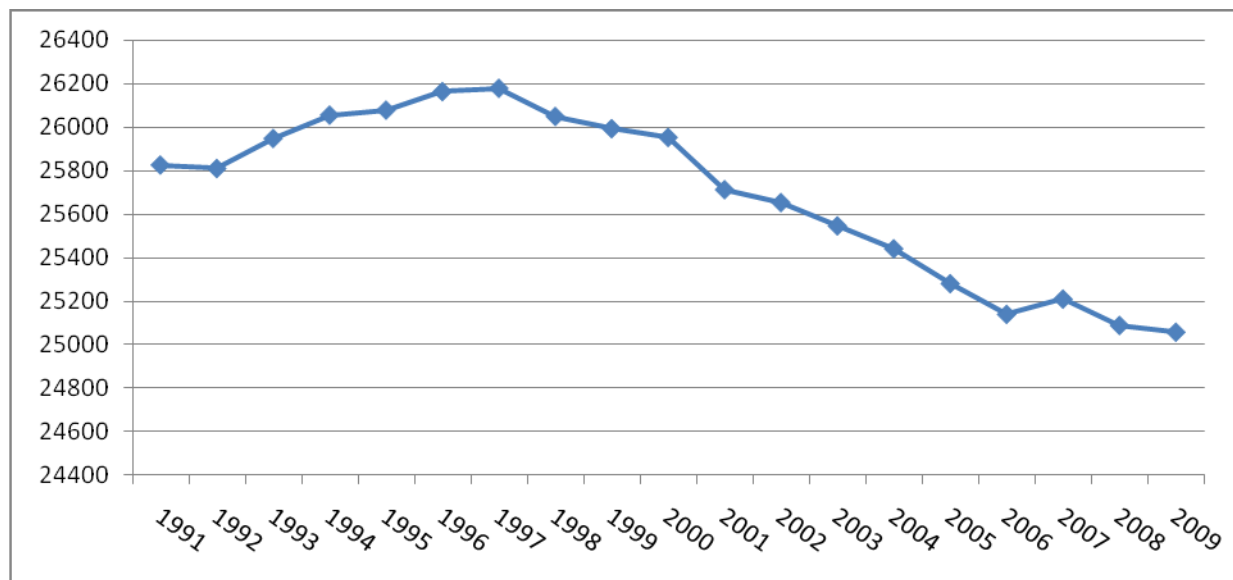
Výše příspěvku na péči platné od 1. ledna 2011 (měsíčně v Kč)

Stupeň závislosti	Osoby do 18 let	Osoby nad 18 let
Stupeň I – lehká závislost	3 000	800
Stupeň II – středně těžká závislost	5 000	4 000
Stupeň III – těžká závislost	9 000	8 000
Stupeň IV – úplná závislost	12 000	12 000

Zdroj: Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, vlastní zpracování

PŘÍLOHA Č. 2

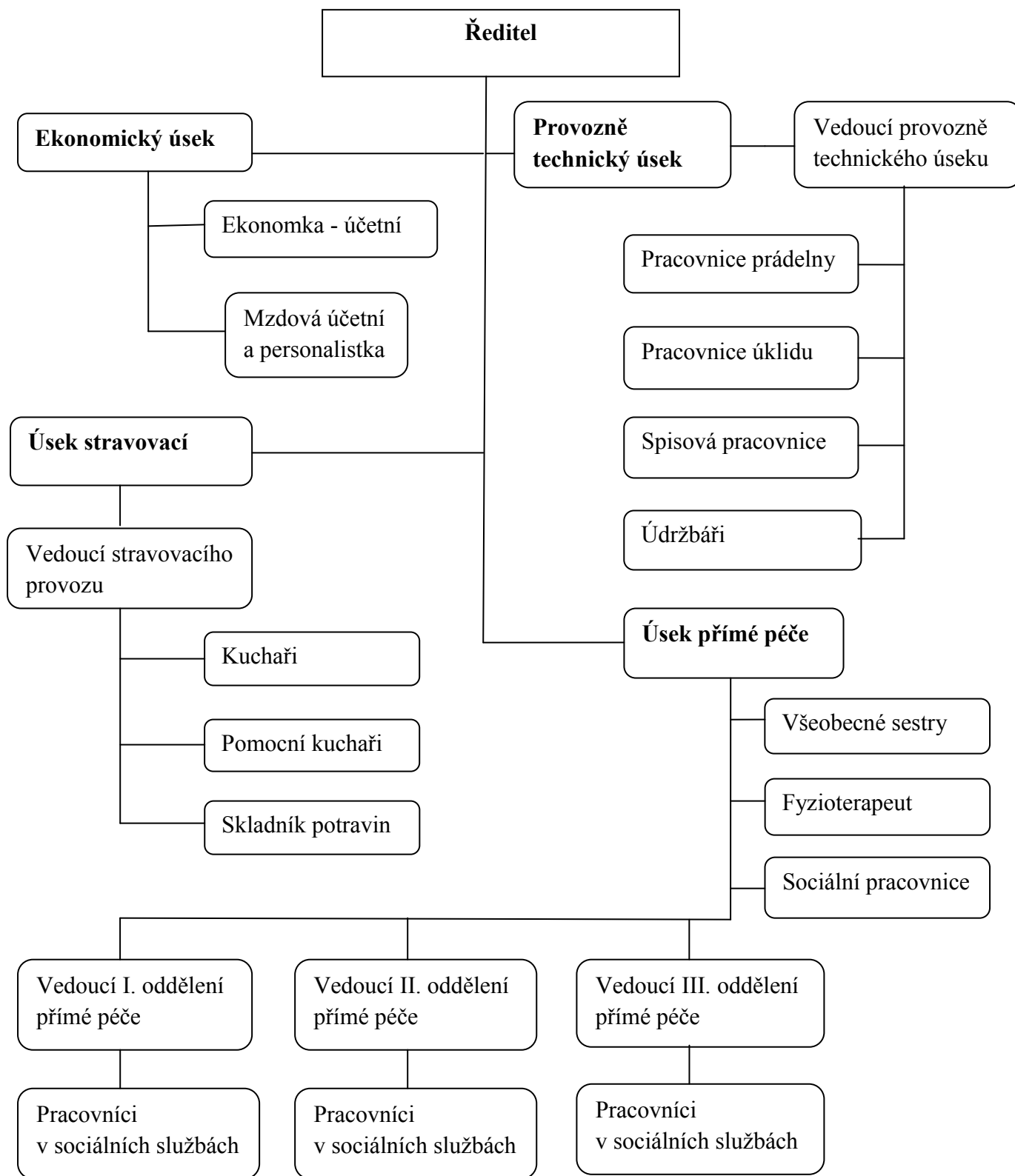
Vývoj počtu obyvatelstva v Krnově v letech 1991 – 2009

Zdroj: Český statistický úřad [online], [cit. 2011-02-19]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/2010ediciplan.nsf/publ/1301-10->, vlastní zpracování

PŘÍLOHA Č. 3

Organizační schéma Domova pro seniory Krnov

Zdroj: Výroční zpráva Domova pro seniory Krnov, vlastní zpracování

PŘÍLOHA Č. 4

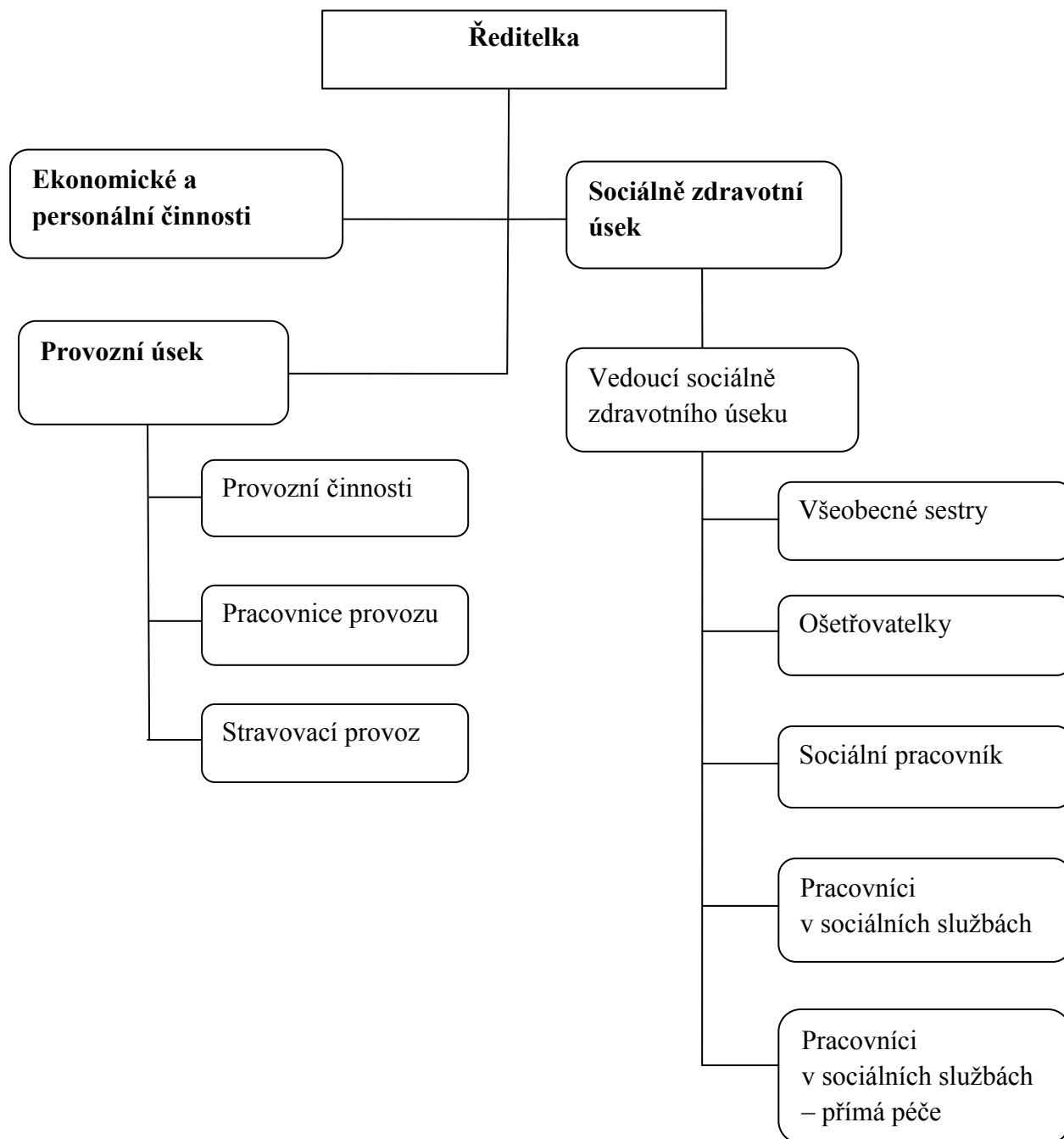
Přehled výnosů, nákladů a dosaženého hospodářského výsledku z hlavní a doplňkové činnosti Domova pro seniory Krnov v letech 2006 – 2010 (v tis. Kč)

Ukazatel	2006	2007	2008	2009	2010
Výnosy z hlavní činnosti	26 762	28 622	31 326	32 884	34 029
Výnosy z doplňkové činnosti	2 368	2 907	3 351	3 295	3 451
Výnosy celkem	29 130	31 529	34 677	36 179	37 480
Náklady z hlavní činnosti	26 811	28 851	31 478	33 184	34 439
Náklady z doplňkové činnosti	2 355	2 840	3 272	3 009	3 001
Náklady celkem	29 166	31 691	34 750	36 193	37 440
Hospodářský výsledek	-36	-162	-73	-14	40

Zdroj: Přehled nákladů a výnosů Domova pro seniory Krnov 2006 - 2010, vlastní zpracování

PŘÍLOHA Č. 5

Organizační schéma Domova jistoty Devětsil

Zdroj: Výroční zpráva Domova jistoty Devětsil, vlastní zpracování

PŘÍLOHA Č. 6

**Přehled výnosů, nákladů a dosaženého hospodářského výsledku z hlavní činnosti
Domova jistoty Devětsil v letech 2006 – 2010 (v tis. Kč)**

Ukazatel	2006	2007	2008	2009	2010
Výnosy z hlavní činnosti	7 840	9 767	10 701	11 161	12 654
Náklady z hlavní činnosti	7 840	9 749	10 701	11 163	12 631
Hospodářský výsledek	0	18	0	-2	23

Zdroj: Přehled nákladů a výnosů Domova jistoty Devětsil 2006 - 2010, vlastní zpracování